

Mire használták fel a Vadgazdálkodási Alapot?

4. oldal

Lőszer teszt
II. rész

5. oldal

Térkép a táj...
vadlétszámbecslés
helikopterről

6. oldal

Horthy Miklós,
a vadász

12. oldal

magyar

VADÁSZLAP

2. ÉVFOLYAM 11. SZÁM

35 Ft

1993. NOVEMBER 2.

Az igényesség, legyen kölcsönös

Ha jól számolom, jövőre a huszonötödik vadászjegyemet váltom. Ebből huszonnégy olyan egyforma volt, mint a tojás, egyedül a múlt évi lóg ki a sorból. Küllemében ez sem sokban különbözik, csak hát a hosszú „kutyanyelv”, a vezetőedő „egyéni löjegyzék” jelent valami változatosságot, bár hasonló, külön azelőtt is volt. Ebből aztán bárki – illetékes vagy illetéktelen – rögvest tudja, hol voltam, mit löttem, milyenek a szokásaim (adatvédelem és intimszféra, sebj). Mit mondjak, fantáziátlanságban egyszerűen felülmúlhatatlan mindegyik, akárki tervezte, az eszét nem kellett vízzel locsolni, az biztos. Mégis mindenki tudja, mit is jelentett az első... mennyit nézegettük, forgattuk büszkén, és milyen jó lett volna mindenkinek megmutatni, pedig a világon semmi néznievaló nem volt rajta. Egy bürokratikus papírfecni, stemplivel, kötelező bélyeggel, sorzámmal, szig.számmal, egyedileg jól beazonosítható módon, mint a fültetovált kutyák esetében. Jól emlékszem, az egyik évben megtört a sor, és a megyei felügyelőnk egy bugyuta kis boldog új évet köszöntő karikatúrát nyomtatott az üres oldalára. Nekünk tetszett, hiszen végre valami történt, megtört a monotonia, meg lehetett különböztetni

egyiket a másiktól, hiszen a legtöbb vadász emlékként elteszi, mert vadászéletünk egy-egy évére emlékezett a maga semmitmondó módján, csak úgy, a süketek jelbeszédével. Hatalmas balhé volt belőle, tetemre hívás, telefonok, miegymás, mert akkoriban az ég csak lefelé döngött. Senki se higgye, hogy valamiféle nosztalgia mondatja velem, hogy a régebbi korok vadászjegyei – amelyek ma a gyűjtők féltve őrzött kincsei – egyben a korra jellemző „üzenethordozók” is voltak. Évente változtak a mives illusztrációk, és szinte bizonyos vagyok abban, hogy nem szánt szándékkal jellemezték saját évjáratukat, hanem spontán etikai igények alapján, és mert pénzért adták annak, aki megvette. Ki voltak találva. Akartak adni valamit, ha már egyszer fizettek érte. Évtizedek alatt tökéletesen megszokták erről, megszoktuk, hogy adjuk a pénzt és nem kapunk semmit, csak egy darab papírt, amely kiírja belőlünk a vizuális kultúra igényének még az irmagját is. Már nem is szeretjük, csak éppen muszáj kiváltani, és egyre több pénzért, amennyiért akár egy könyvet is vehetnénk. Végső soron jellemzi ez is az egész vadászati kultúránkat, kulturáltságunkat, pedig a vadász ösztönösen, önvédelemből ragasz-

kodik a tradíciókhoz, a homo ludens legmakacsabb fajtájából, aki egy életre elkötelezi magát a szigorú játékszabályokkal. Sok-sok év, évtized leperog a kérlelhetetlen homokórán, amikor valaki már a borotválkozótükör előtt is vadászembernek tarthatja magát. Megannyi vadászjegyet kell ehhez, akkor már nem azért tiszteli a vadászat írott és íratlan szabályait, mert a mulasztásokért büntetés, korholás vagy éppen a cimborák ugratása jár, hanem ez lényéből fakad, vérévé válik. Másképp ezt játszani nem lehet, hiszen éppen a játék örömetől fosztja meg magát az, aki nem tartja tiszteletben mindezeket. Olyan ez, mintha valaki a bástyával lőugrásban „közlekedne” a sakktáblán, ha éppen magában van és mások nem látják.

Miért nem tudunk ma, a huszadik század végén, magunkra, a korra jellemző, olyan vadászjegyet kiadni, amelyre jó ránézni? Hangulata, üzenete, mondanivalója van, amelyet el lehet tenni és érdemes is. Miért nem tudunk kitörni a fantáziátlan sematizmusból? Ennyire elbutultunk? Ilyen igénytelenekké váltunk? Nem hiszem, mert tudom, hogy rajtam kívül nagyon sokan hasonlóan gondolkodnak, talán eleink sem voltak sem szebbek, sem

okosabbak, csak éppen igényesebbek, mert ahhoz szoktak (vagy szoktatták őket) hozzá. És most, három évvel az állítólagos rendszerváltás után senki ne higgye, hogy túlértékelem a külsőségeket. Valahol el kell kezdeni, és ez az első hivatalos „üzenet”, amit a kezdő vadász a kezébe vesz. Annak idején ugyanígy kezdtük cikizni az öltözködést, az alkalomhoz illő megjelenést. Sikerral. Ma már ez nem téma, el lehetett érni, ha nem is egy-két év alatt. Ha ma valaki megjelenne egy vadászon úgy, ahogyan vadászni jártak a hatvanas, hetvenes években az emberek, bizonyára úgy néznének rá, mint valami idegen bolygóról idecsöppent ufonautára. Az legalább állítólag zöld...

Kezdjük már az idén! Akad a vadászok között zseniális képzőművész, aki szíves-örömmel vállalná és még nincs késő ahhoz sem, hogy még ebben az évben legyen ebből valami. Ha az értő akarat találkozhatna, kezet nyújthatna az akadályt nem ismerő tenni akarással, jó szándékkal, biztos sikerülne, mert nincs lehetetlenség, csak mindent elmosó tehetetlenség. A Vadászati Kulturális Egyesület vállalná, ha kell, azonnal...

Homonnay Zsombor
felelős szerkesztő

ÚJ ÉS RÉGI
VADÁSZ-
JEGYEK

FM
Földművelésügyi Hivatal

VADÁSZJEGY 19

Név: / y

Lakóhely: / y

Személyi azonosító jel: 44

Fegyvertartási ig. száma: / y

Kelt: / y

19 93

19 93

19 93

19 93

19 93

19 93

19 93

19 93

19 93

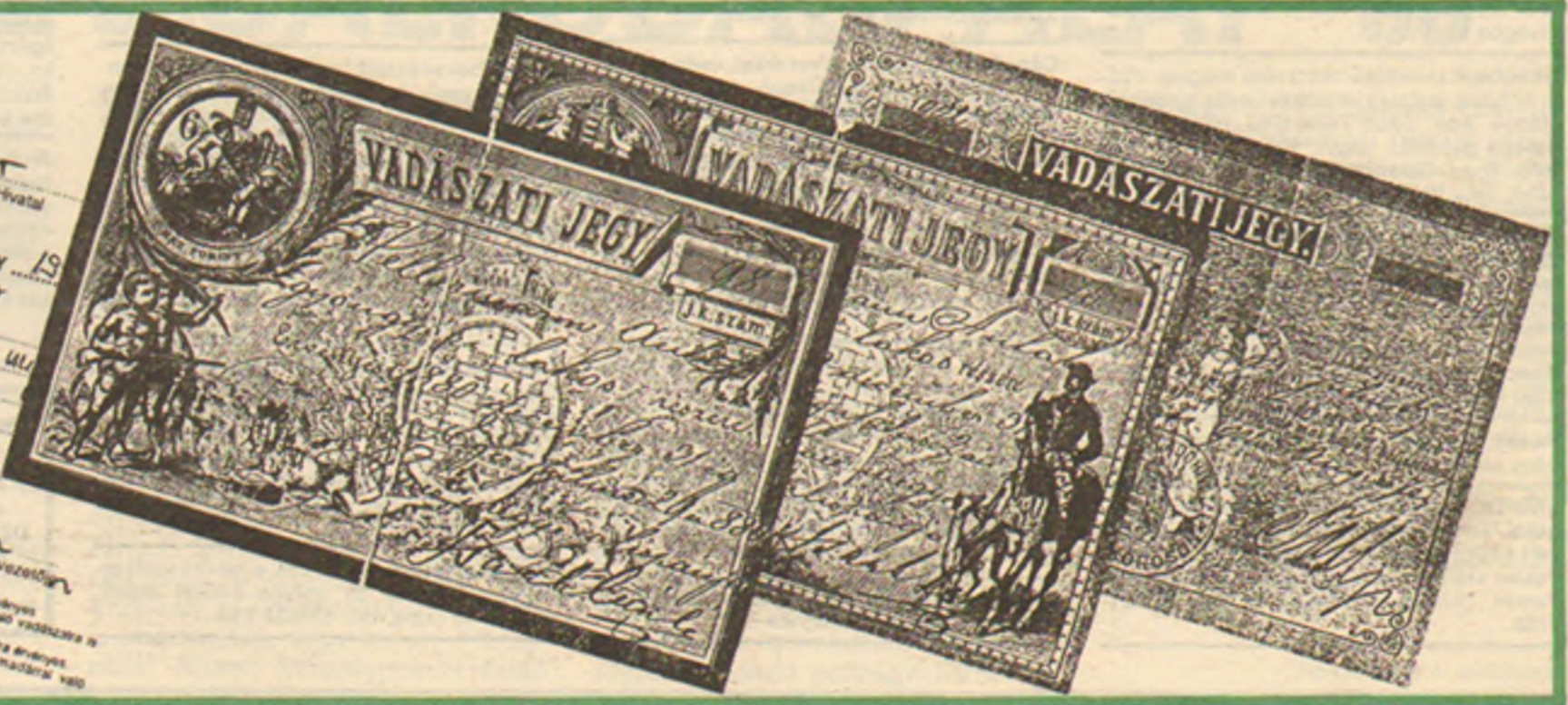
19 93

19 93

19 93

19 93

19 93

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Wentzely Dénes, Keszthely: ... Nem írok tudományos értekezéseket, csak éppen bele-belehallgattam a vadászkaták, vadászszervezők, az egyszerű és minden hajjal megkent „kaufmannok” eszmefuttatásaiba és a trófeabírálatok izgalmas óráiba. Mindezek alapján az idei bögés tapasztalatait próbáltam summázni. Szomorú summázás ez! Sok vendég ment haza úgy, hogy még csak nem is hallott bikát, nemhogy látott volna. Sajnáltam és szégyelltem magam, mások helyett is. A leadott lőjegyzéken csak a szállás, étkezés és a kilométer-elszámolás volt, trófea sehol. Szerintem három oka is van ennek, ha valaki elfogadja. Nagy és tartós szárazság először, fülledt, szinte kánikulai meleg másodszer (ez azonban már amolyan tudományos duma, mert a hónap második felében esett az eső, hűvös is volt mégsem volt bögés). A harmadik ami legfontosabb – szerintem – nincs tehén! Talán ez áll legközelebb az igazsághoz. Tavaly még azon siránkoztunk, hogy elképesztő a szarvasállomány nagysága. Neki is estek, amúgy betyárosan. Nem gonoszokodom, de gondoljuk végig együtt. Minden vadásztársnak jár egy kis vadhús, általában borjú vagy üdő. Ha nagy a család, szeretik a kolbászt, akkor a borjú kicsi, lőnek hozzá még egyet. Az már kettő. Ha vannak mondjuk hetvenen, ez az abszurdum lehet akár 140 is. Ez csak a kompetencia, de ott a vadkár. Bikát nem lőhettek, hát aszartották a teheneket üpre. A menyasszonynak való! Ha nincs tehén, minek bögjön a bika? Egy somogyi vadásztársnak volt egy jó mondása: ki látott már olyan lakodalmat, ahol nincsenek fehérnépek? Hiányoztak is... De bikából sem volt túl nagy a kínálat! Egy-két erős bika esett ugyan – sajnos sok fiatal is köztük –, a zöme 3-4 kilós nyamvadék. Kódjuk „korai kilövés”, kár értük. Magyarazzák, ha már eljött olyan meszsziről, hát lőni akar, durr oda neki. Fura egy fintora a mai világnak az is, hogy egy háromkilós bika mellé vagy egy kilónyi papírost is mellékelni kell, mindenféle nyakatekert szöveggel. A bürokrácia tobzódik. Sokan mondják – még azok is, akik 10-15 éve ide járnak – jövőre Csehországba, Szlovákiába, Lengyelországba, Romániába mennek. Isten ne adja! Mindezeket – a fene tudja miért – mindenki tagadja, csak négyezemközt beszélnek őszintén. Én mint tómelletti erdész nyugdíjas ezt már nem tudom megszokni, pedig a dolgokkal jobb szembenézni, mint elodázni, elsumákolni, bárki meg is sértődik érte. Változtatni csak így lehet...

Faragó Péter, Szendehegy: ... Mi történik abban az esetben, ha a vadásztársaság

fejelembizottsága súlyos szabálysértést is kénytelen megállapítani. Hová kell fordulnia, mert a jelenlegi körülmények között a régi MAVOSZ fejelembizottság szabályzata erre már nem ad magyarázatot...

Ha szabálysértésre derül fény a fejelembizottság vizsgálata során, azt a vizsgálati jegyzőkönyv egy példányával és annak leírásával, hogy a vadásztársaság tagja milyen szabályt, hol sértett meg – például 8/11993 FM rendelet 16. paragrafus 2. bek. c pont – át kell adni a lakóhely szerint illetékes önkormányzat szabálysértési előadójának. Az előadónak – ha speciális kérdéssről van szó – joga van kérni a megyei FM hivatal szakértőjét, a megyei vadászati felügyelő segítségét és a bírságot kironi, amely után a vadászejegyet 2-től 5-ig bevonható. A vadásztársaság mindentől függetlenül saját hatáskörében is kiszabhat büntetést, mert a szabálysértés az alapszabály és a házi szabályzat szerint is tilos, és rendszerint egy szabálysértés mellett további házi és alapszabálysértés is előfordul. A fejelembizottság akkor jár el helyesen, ha az összes körülmény figyelembevételével hoz döntést, vizsgálata elfogulatlan, gyors, pontos és megbízható, valamint csak a bizonyítható tényeket veszi figyelembe.

Sándor László, Zalaapáti: ...nem az az érdekes pontosan, név szerint kiról van szó, nem akarok magamnak bajt, de beszélni kell róla, mert ílyet még nem hallottam. Van itt nem messze egy gazda, aki nagyon haragszik a vadra, mert néha bemennek a szőlőjébe. Kért már fegyvert, de nem kapott, mert sem egészségileg, sem más okból nem alkalmas arra. Tudtommal a vadászvizsgával is megpróbálkozott, sorra bukott. Most mégis megtalálta a módját, mert állítólag erre törvény van. Szólóje két hold, gazdálkodó, és mivel mást nem tudott tenni, papíron „felvette” a testvérét mezőőrnek, és már így meg is kapták a puskát, pedig fal az egész. Mindenesetre jól kifundálták, meséli szelvényben-hosszában, és állítólag már mások is próbálkoznak ezzel a trükkel. Egy biztos, az öccse nem társasági tag, vadászvizsgája sincsen...

Csak remélni tudjuk, hogy ez azért nem egészen így van, ha igen, akkor újabb kavics van a hajtóműben, és még sok fejtörést okozhat. Az azonban bizonyos, fegyvert a vadra nem használhatja, még kártevőkre sem, csak vadászatra jogosított engedéllyel. Legalább két tanú kell a szabályos tettenéréshez, és az az a dolog el is van intézve, természetesen feljelentés alapján.

APRÓHIRDETÉS

Steyr Mannlicher 243 Winchester 6x42 Swarovski távcsővel új állapotban eladó. Érdeklődni: 85/330-845 telefonon 7-16 óráig.

Eladom 7x64-es Voere Mauser típusú golyópuskát, tartozékaival együtt, 8x56-os Zeiss céltávcső és puska lámpa. Érd.: esti órákban 1-730-700.

Vegyes csővű puskát vásárolnék típus, kaliber megjelöléssel. Ajánlatokat a szerkesztőségbe kérem.

Októberi születésű drótszűrű magyar vizsla kőkők győztes, munkavizsgás szülőktől eladók. Apa: Sábó Tomi HPJ, HCH, CACT, Európa-győztes, anya: Palotásmenti Rita HPJ. Érd.: Garancs Lajos, Heves, Egri út 14/A. Tel.: 39/345-742.

Harmincnyolc éves hivatásos vadász kitűnő bizonyítvánnyal, német nyelvismerettel, hegyvidéken állást keres. Dunántúl előnyben. Érd.: 87/351-030 telefonon, Szabó János.

Autopoint (vöröspont) irányzék eladó. 3300 forint. Tel.: 175-3275.

Patás állatoknak sántaságra hatásos kenőcs eladó. Tel.: 175-3275.

„MaTa” csúzik eladók! Fémágas, erős csőgumi, formatervezett markolat. Felbőggett választékért részletes leírást küldök. Postai szállítással is! Érdeklődni: Magyarosi Tamás, 1078 Bp., Nefelejcs u. 30. Tel.: 121-5786.

Vadászkönyvek, régi és új kiadásúak gyűjtőknek eladók. Kegyes Pál, 1025 Bp., Ali u. 6. Tel.: 135-9204.

Vásárolok mátyászsajkót 260, tőkés récut (gácsért) 260, csörgő, böjti, füttyölő és barát-rece gácsérokat 300, erdei szalonkát 400, szürke foglyot 400 Ft/db. Fagyasztott expressz csomagot veszek át! Fizetés utólag, postai utalványon! Szabó Dezső, 8800 Nagykiszta, Levente u. 7.

Cserére ajánlok fegyverekkel, vadászattal, löismerettel stb. foglalkozó szakirodalmaikat, régi tűz- és hidegfegyver-másolatokat. Kérnek vizsgázott vagy levizsgáztatható 20-as, vagy 16-os külsőkakásos dupla puskát, lehetőleg belgát. Tóth László, 8827 Zalaszentjakab, Petőfi út 87.

Megvételre keresem Zoltán Attila: Vadászfegyver és löismeret c. könyvét, Hrauhovszki László, 2699 Szűgy, Gárdonyi G. út 16.

A Diana Antikvárium ajánlata: Diezel-Mika: Vadászbek című világhírű művének új kiadása. Tárgya: vadászbek idomítása, fajtaismertetés, fajtajellegek, bírálat, színes képek az összes vadászkatyáról. Ara: 380 Ft + 120 Ft postaköltség, csomagonként. Ezenkívül klasszikus vadászírók művei nagy választékban. Zsikai István, 6900 Makó, Zrínyi u. 34. Tel.: 65/411-561.

Olcsón eladó alig használt iker babakocsi. Választ a szerkesztőséghez.

Mire szabad vadászni?

Szika és Dybovszky szarvasbika, tehén, ünő, borjú, gimszarvasbika (selejt), tehén, ünő, borjú, dambika érett, (december 31-éig), selejt, tehén, ünő, borjú, muflonkos, jerke, bárány, vaddisznó, mezei nyúl, fácánkakas, (tyúk csak a 2000 db-ot meghaladó kibocsátás esetén a teríték 20%-áig, a kibocsátóhely 1000 méter sugarú körzetében), fogoly (csak kibocsátott állományra, annak 40%-os mértékéig). Vetési lúd (húzásonként fejenként 4 db), tőkés-, böjti-, barát-, csörgőrece, szárcsa (személyenként legfeljebb 8 db), balkáni gerle, seregély (november 30-áig), valamint az egész évben elejthető szőrmes és szárnyas kártevő fajok.

NOVEMBER

Őszutó vagy Szent András hava

Dátum	Holdfázis	A Nap		A Hold		100 év átlagos hőmérséklete Celsius-fokban	
		kelte	nyugta	kelte	nyugta		
2	Kedd	6.29	16.26	18.14	9.17	11,5	
3	Szerda	6.31	16.24	19.08	10.09	11,5	
4	Csütörtök	6.32	16.23	20.09	10.54	11,6	
5	Péntek	6.34	16.21	21.15	11.34	11,5	
6	Szombat	6.35	16.20	22.25	12.08	11,3	
7	Vasárnap	☾ 7.36	6.37	16.18	23.37	12.38	10,9
8	Hétfő	6.38	16.17	—	13.06	10,5	
9	Kedd	6.40	16.16	0.52	13.33	10,4	
10	Szerda	6.41	16.14	2.09	14.01	10,5	
11	Csütörtök	6.43	16.13	3.27	14.31	9,8	
12	Péntek	6.44	16.12	4.48	15.05	9,5	
13	Szombat	● 22.34	6.46	16.11	6.07	15.45	9,3
14	Vasárnap	6.47	16.09	7.24	16.32	9,0	
15	Hétfő	6.49	16.08	8.33	17.29	8,1	
16	Kedd	6.50	16.07	9.31	18.31	7,9	
17	Szerda	6.52	16.06	10.19	19.38	7,4	
18	Csütörtök	6.53	16.05	10.58	20.46	7,2	
19	Péntek	6.55	16.04	11.29	21.53	7,4	
20	Szombat	6.56	16.03	11.56	22.58	7,1	
21	Vasárnap	☽ 3.03	6.58	16.02	12.20	—	7,0
22	Hétfő	6.59	16.01	12.42	0.02	6,7	
23	Kedd	7.00	16.00	13.04	1.04	6,2	
24	Szerda	7.02	16.00	13.26	2.05	5,8	
25	Csütörtök	7.03	15.59	13.50	3.07	5,4	
26	Péntek	7.04	15.58	14.17	4.09	5,0	
27	Szombat	7.06	15.58	14.48	5.11	5,2	
28	Vasárnap	7.07	15.57	15.26	6.12	4,9	
29	Hétfő	☉ 7.30	7.08	15.56	16.10	7.11	5,1
30	Kedd	7.10	15.56	17.02	8.05	5,3	

DECEMBER

Télihold, vagy Karácsony hava

1	Szerda	7.11	15.55	18.02	8.53	5,4	
2	Csütörtök	7.12	15.55	19.07	9.35	5,2	
3	Péntek	7.13	15.54	20.16	10.11	4,7	
4	Szombat	7.14	15.54	21.27	10.42	4,7	
5	Vasárnap	7.16	15.54	22.40	11.10	4,5	
6	Hétfő	☾ 16.49	7.17	15.54	23.54	11.37	4,6
7	Kedd	7.18	15.53	—	12.03	4,4	
8	Szerda	7.19	15.53	1.09	12.31	4,3	
9	Csütörtök	7.20	15.53	2.25	13.01	4,1	
10	Péntek	7.21	15.53	3.43	13.37	4,1	
11	Szombat	7.22	15.53	4.59	14.20	2,9	
12	Vasárnap	7.23	15.53	6.10	15.11	3,7	
13	Hétfő	● 10.27	7.24	15.53	7.14	16.10	3,6
14	Kedd	7.24	15.53	8.08	17.16	3,4	
15	Szerda	7.25	15.53	8.52	18.25	3,3	
16	Csütörtök	7.26	15.54	9.27	19.34	3,0	
17	Péntek	7.27	15.54	9.57	20.42	2,8	
18	Szombat	7.27	15.54	10.22	21.47	2,4	
19	Vasárnap	7.28	15.55	10.46	22.51	2,3	
20	Hétfő	7.29	15.55	11.07	23.53	2,3	

Újhold – ●; Első negyed – ☽; Holdtölte – ☾; Utolsó negyed – ☾

Törzskönyvezett, fültetovált, 1993. augusztus 13-án született magyar vizsla kan és szuka kőkők eladók. Érd.: 26/330-230, Folhoffer.

Eladó bevadászott, munkavizsgás, küllemgyőztes cseh drótszűrű vizsla szuka és egy növendék rövid szőrű német vizsla szuka, szálkás szőrű tacsokőkők vadászó győztes szülőktől. Fejes Gábor, 3467 Ároktó, Damjanich u. 13. Tel.: 36/320-991.

Megvételre ajánlom sima szőrű magyar vizsla, valamint labrador retriever szukákat alapidomítva. Cím: Éles József, 4080 Hajdúnánás, Nagy Sándor út 24. Tel.: 52/381-305 18-23 h között.

Duplagolyós, nagyobb kaliberű vadászfegyvert vennék. Tel.: 26/314-677. Levél cím: Csolt S. Pál, 2016 Leányfalu, Pf. 34.

Kitűnő állapotban lévő Merkel 20-as, sörétes vadászpuska igényes vevőnek eladó. Érd.: 16 óra után a 24/385-237 telefonon, Szálc János.

Mossberg combo 12 cal. egyéves vadászfegyver sörétes és golyós csővel eladó. Érd.: 8-16 óráig, tel.: 56/424-230.

Új, olasz, 12-es Bock sörétes vadászfegyver eladó, alsókulcsos. Lengyel Al. Kunhegyes, Zádor u. 17.

Igényesnek eladó Toz.7. 20 cal. Ezüstpuska, és egy Tikka 222 céltávcsővel, lámpával. Érd.: László József, tel.: 185-7625 este 19-22 óra között.

A pótharaszt Széchenyi Zsigmond Vt. tagsága megrendülten tudatja, hogy társaságunk alapító tagja, egykori elnöke-titkára-vadászmestere, a vt. örökös tiszteletbeli elnöke, kedves vadásztársunk, id. Gátvölgyi László, életének 84. évében elhunyt. Emléket tisztelettel megőrizzük.

Vadásztársaságok, vállalkozók, vendéglősök, figyelem!

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum európai híró trófeagyűjteményéből DEKORÁCIÓS célokra – kedvező bérleti díj ellenében – trófeákat kölcsönöz. Felvilágosítás telefonon: 142-9925 Bányai Józsefnél.

Kulturált kereskedelem, vadászati kultúra

VADÁSZLAP: – Az idősebb vadászok bizonyára jól emlékeznek mindezek ellenkezőjére, a hiánygazdálkodásra is. Többnyire éppen az nem volt, amit kerestünk, pedig külön „ellátási bizottság” működött az érdekképviselésben. Ülésztek, jegyzőkönyveztek és minden maradt annyiban. Most mindenféle hókuszpókusz nélkül van minden, csak pénz legyen hozzá. Melyek voltak ennek a hosszú utazásnak a főbb állomásai?

MÁNDLNÉ GUTAI LILI: – Ha jól számolok, több mint három évtizede szolgálom a vadászok, a vadászat ügyét. Az Erdei Termék Vállalat – amely az erdőgazdaságok főhatósága alá tartozott – az ötvenes évek végén kezdte meg a vadászati cikkek kereskedelmét, először csak a fővárosban, majd több vidéki boltjában. A nyolcvanas évek második felére már nagykereskedelmi tevékenységet is folytattunk. A jelenlegi cég, a Kettner-Nimród Kft. 1990 augusztusában alakult Eduard Kettner bécsi leányvállalatával, valamint az üzletek dolgozóinak tulajdonhányadával. A cég – természetesen – többségi külföldi tulajdonban van.

VADÁSZLAP: – Ha lassan is, de a vadászok is változtattak viselkedési szokásaikon, a kulturált megjelenésre ma már keveseket kell figyelmeztetni. A múlté a klasszikus-sá vált Hofi-vice a munkásörgatyáról, lyukas surranóról...

MÁNDLNÉ GUTAI LILI: – Cégünk – és magam is – üzletpolitikánkban mindig törekedtünk a színvonalas kínálatra, természetesen az adott lehetőségeinken belül. Sokszor éppen ezért egy-egy lépéssel talán meg is előztük az igényeket, amely éppen a ruházatban figyelmeztető bukásokhoz is vezetett. Ma a kínálati piac bővülése miatt talán könnyebb a helyzet, de azért akad gondja bőven annak, aki elkötelezte magát a vadászati kultúra terjesztésének ügye mellett. Mi ezt nem rábeszéléssel, meggyőzéssel

Ha vadászfelszerelésekben „utazunk”, aligha kétkelkedhet valaki, hogy a képzeletbeli vonat már-már befutott a beígért „európai állomásra”.

Ennek az utazásnak állomásairól kérdeztük a legilletékesebbet, Mándlné Gutai Lilit, a Kettner-Nimród Kft. ügyvezető igazgatóját a cég új központi telephelyén, az egykori zuglói híres Danuvia gyár egyik tágas csarnokában, amely az új szolgáltatás, a csomagküldő szolgálat bázisa. Hatalmas polcrendszerek roskadoznak a szebbnél szebb holmiktól, és a sürgőlhődő eladók nagy odafigyelést követelő munkáját számítógépek csalhatatlan memóriája segíti.

A megrendelt árut ezúttal Rápoli Hajnalka, a csoport vezetője és Záprel Zita csomagolta

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

tesszük, hanem a lehető legmagasabb, mondhatnám világszínvonalú áru kínálatával és annak megfelelő kiszolgálással. Ezért indítottuk be a külföldön közismert és jól bevált csomagküldő szolgálatunkat, amelynél katalógus alapján a vadász kiválasztja a számára szükségeset, és mi a lakáscímére három héten belül postán megküldjük. Jelenleg 117-féle cikk rendelhető, de ez karácsonyra 40 tétellel bővül. Lehetőség van továbbá arra is, hogy a népszerű „nagy” Kettner katalógusból is bármit megrendeljenek a boltjainkban. A beérkezett megrendelések alapján mondhatom igen nagy az igény és érdeklődés, amelyhez az előlegezett bizalmat

a kapcsolat, amely remélem, mindkét fél számára hasznos és előnyös lesz. Egyrészt megjelentettük a Nimródban, másrészt a betérőknek minden boltunkban ingyen osztogatjuk, és ott helyben meg is rendezem is köszönöm. Tisztelt Vásárlóinknak pedig ígérem, nem fogunk egymásban csalódnunk, sőt törzsvásárlóinkat időnként igencsak kellemes meglepetések érhetik. A többi egyelőre titok.

VADÁSZLAP: – Hogyan juthatunk a csomagküldő katalógusához?

MÁNDLNÉ GUTAI LILI: – Így az elején akadnak még gondjaink a terjesztéssel, végtére is most alakulhat bármi, sőt böngészhet a

kedves vevő a „nagy” katalógusban is kedvére, és ha valami megtetszik, abból is rendelhet. Ha valaki levélben vagy telefonon kér katalógust – címeink, telefonszámaink a lap állandó hirdetési rovatában található – postafordultával megküldjük. Eddigi megrendelőink zöme olyan tisztelt vásárlónk, aki idő hiányában vagy éppen a távolság miatt nem tud rendszeresen boltba járni, érdeklődni, válogatni. És még egy fontos dolog: ha valakinek valami nem jó vagy nem tetszik, vita nélkül kártalanítjuk, az árut becseréljük, átcsereéljük, vagy ha kéri, árát visszatérítjük.

Tekintettel arra, hogy a csomagokban a vadászokat érdeklő áru féléseknek csak meghatározott körét küldhetjük, talán nem érdektelen megjegyezni, hogy az Andrassy úti üzletünk az, amelyikben a valóban minőségi fegyverek legszélesebb választékát kínáljuk: a legdrágábbtól a viszonylag olcsó, használt, bizományi értékesítésűkig, a hozzávaló töltényválasztékkal együtt.

VADÁSZLAP: – Nem volna azért teljes a kép, ha a sikersztori mellett nem beszélünk az „árnyékokról”...

MÁNDLNÉ GUTAI LILI: – Akadnak gondjaink, főként a tisztességtelen „versenyzőkkel”, a feketepiac kínálatával... Jó volna, ha a piacgazdasággal együtt a kereskedelmi kultúrát is importálhatnánk azok, akiknek ez a dolguk. A régi boltosok körében a törekvés egyértelműen látható, hiszen nincs nagyobb öröme egy kereskedőnek annál, ha a vevő elégedetten távozik és visszajár. A magunk részéről ezért is törekszünk arra, hogy mind a Polgári Lőfegyver Szakszövetséggel, mind a Vadászati Kulturális Egyesülettel gyümölcsöző együttműködés alakuljon ki mindnyájunk, a vásárlók, a vadászok érdekében.

H. Zs.

(Decemberi lapunkban megismerkedhetnek „közelebbről” is az új lehetőségekkel. A szerk. megj.)

VADGAZDÁLKODÁSI ALAP '93

A pályázati kiírás nyertes pályázói a támogatási feltételeket elfogadták, írásbeli nyilatkozataik folyamatosan, szeptember végéig beérkeztek. Azon pályázókkal kötendő szerződések szintén elkészültek, amelyeket a pályázók mintegy fele aláírva részünkre visszaküldte. Hasonló tartalmú szerződéskötésre – gyorsított eljárásban – került sor a Vadászati Kulturális Egyesülettel az 1993. évi vadásznap rendezvények támogatására vonatkozóan, amelyről a Magyar VADÁSZLAP részletesen beszámolt.

1. A pályázatokkal kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeit a minisztérium már korábban teljesítette azzal, hogy hivatalos lapjában a pályázatok eseményeiről és a bíráló

A foxi kitartásával üztük-hajtottuk az FM vadászati és halászati önálló osztály munkatársait, levelet írtunk minden illetékesnek, elfogadtuk az indokokat, magyarázatokat... míg nem végre-valahára megkaptuk Vajai úr írásos tájékoztatását.

lati tapasztalatokról tájékoztatást tett közzé. Ennélfogva a minisztériumnak, mint a Vadgazdálkodási Alap kezelőjének további ilyen jellegű tájékoztatási kötelezettsége nincs.

2. A Vadgazdálkodási Alap 1993. évi felhasználásáról a pénzügyi év zárását követően tudunk tájékoztatást adni. A Vadgazdálkodási Alap kezelését és felhasználását – az Államháztartási, valamint az Elkülönített Állami Pénzalapokról szóló

törvényben foglaltak szerint – az Állami Számvevőszék jogosult ellenőrizni.

3. A Vadgazdálkodási Alap Kuratóriuma – helyesen Vadászati Szakbizottság – a Vadgazdálkodási Alaphoz benyújtott pályázatok elbírálását és előzetes előkészítést véggezi. A Vadgazdálkodási Alappal nem gazdálkodik, a kezelés a minisztérium feladata.

4. A folyó szerződéses kötelezettségekből adódó pénzügyi forrás le-

kötöttsége a tárca hatáskörébe tartozó oktatási-kutatási profilú intézmények kutatási-fejlesztési állami feladatának finanszírozásából adódik. Az intézmények listája, a kutatási feladatok, a végzett munkáról leadott éves kutatási részjelentések és zárójelentések a minisztériumban megtekinthetők. A kutatási eredmények felhasználásához a zárójelentés keltezésétől számított öt éves időtartamig a minisztérium engedélyre szükséges.

Továbbá – a fentiekben kívül – 15 millió forinttal támogatják az Alapból a folyamatban lévő kutatásokat, kutatóhelyenként:

(Folytatás a 4. oldalon)

VADGAZDÁLKODÁSI ALAP '93

(Folytatás a 3. oldalról)

Debreceni ATE Állattani és Vadbiológiai Tanszék témái: (1.350 mFt) Vadgazdálkodási szempontból jelentős kártevők és hasznos fajok egyedszáma közötti összefüggés tisztázása vadgazdálkodási körzetekben.

Vadgazdálkodási szempontból jelentős vadon élő, telepített és zárttérben tartott emlősfajok vizsgálata.

Tiszántúli vadgazd. egységek apróvad-kibocsátási technológiája és a hasznosulók közötti összefüggések vizsgálata.

Különböző hasznosítású erdőtüpusok és mezővédő erdősávok szerepe a vadgazdálkodásban és természetvédelemben a Tiszántúlon.

A természetes fogolyállomány növelésének módszere a telepítéssel beindított állományregeneráció és élőhely-gazdálkodás eszközeivel.

Gödöllői ATE: (6.100 mFt) Ökoszisztéma szemléletű vadgazdálkodási modellek kifejlesztése. Vadon élő állatfajok populációgenetikai vizsgálata génbanki tevékenység megalapozására. Vadfajok kritikus időszakos optimális táplálékának meghatározása élettani és energetikai alapon.

Ólomszennyezettérek frekvenciát vadászterületeken.

Az európai gímszarvas-populáció genetikai vizsgálata.

Mezőgazdasági és erdőművelésre alkalmatlan területek vadtenyésztéssel történő hasznosítása.

Soproni EFE Vadgazdálkodási Tanszék: (2.750 mFt) Erdő-vad monitoring.

Természetes vadpopulációk fenntartásának lehetőségei agrárkörnyezetben, különös tekintettel a fogoly megőrzésére.

A rágás által okozott minőségi vadkár növekedés- és hozamkiesésének meghatározása.

Az erdőtelepítések, -ápolások jelenlegi gyakorlatának felülvizsgálata. A magyarországi muflontartás lehetőségeinek vizsgálata.

Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet: (0.180 mFt) Vadonélő állatfajok csontszöveté Sr⁹⁰ tartalmának vizsgálata alapján az egyes vadfajok bioindikátor-szerepének értékelése.

Budapest, Főv. Állat- és Növénykert: (4.500 mFt) Módszerek kidolgozása nagyvadpopuláció nagyságának és sűrűségének monitorozására légi felvételezéssel, a vadgazdálkodási körzettervekhez alapadatok szolgáltatása a nagyvadpopuláció létszámának vonatkozásában.

A Vadgazdálkodási Alapból 1993-ban pályázat útján támogatást nyertek:

Pályázó neve	Pályázati téma	Támogatás összege ezer Ft	Megjegyzés
1. Bodrog VT.	Apróvadélőhely-fejlesztés	100	
2. Tizsakanyári VT.	Szélmotoros víznyerés	200	
3. Békés Megyei Szöv.	Erdő, vadbúvó-letésítés	1000	
4. Kecskeméti VT.	Víznyerés	92	
5. Törteli Rákóczi VT.	Vad föld és itató	150	
6. Aranykalász VT.	Fogolyélőhely-fejlesztés	600	
7. Dózsa VT.	Komplex élőhely-fejlesztés	90	
8. Alkotmány VT.	Apróvadélőhely-fejlesztés	100	
9. Tiszatáj VT.	Élőhelyfejlesztés	200	
10. Békés Megyei Szöv. VT.	Fogolyélőhely-fejlesztés	300	
11. Zala Megyei Szöv.	Gímszarvasélőhely-fejlesztés	100	
12. Mezőhegyes Rt.	Fogolyélőhely-fejlesztés	271	
13. PATE Keszthely	Vadriasztás	2 x 475	(Hitelkonstrukció)
14. SEFE Faanyag-ismerettani Tansz.	Csülkösvad-kéreg-sebzés	262	50% (Erdészeti Alap is támogatja)
15. GATE VOKÁ	Gímszarvasélet-tér-vizsgálat	5000	két évre
16. GATE VOKÁ	Vadbiológiai évkönyv	420	
17. GATE VOKÁ	Védett ragadozók vizsgálata	400	

Pályázó neve	Pályázati téma	Támogatás összege ezer Ft	Megjegyzés
18. AGRICOLA KFT.	ERFA laptámogatás	200	
19. Bársony I. Szakközépiskola	Környezetvédelmi tábor	200	
20. BAZ megyei FM Hiv.	Szakmai továbbképzés	100	
21. Dr. Bencze Lajos prof.	Szakkönyvkézirat-készítés	63	
22. Maróti Orsolya	Mongólia '93 expedíció	50	
23. VKE	Vadásznap	2000	
24. Szarvasi Arborétum VT.	Fogolyélőhely-fejlesztés	200	
25. Nimród Magazin	Laptámogatás	500	
26. Nimród Vadászati Kft.	Szépirodalmi könyvsorozat	500	Hitelkonstrukció
27. FEFAG	Víznyerés	200	
28. FEFAG	Cserje-alátelepítés	330	
29. Nimród Vadászati Kft.	Szakkönyv-megjelentetés	1300	Hitelkonstrukció

Érdekes egy kicsit „elmélkedni” ezen a listán, amely minősíti a Vadgazdálkodási Alap tanácsadó szakbizottságának idejéi tevékenységét, a vadászat-vadgazdálkodás propagandájában, az élőhely fejlesztésében mit tartanak az urak fontosnak, támogatandónak.

„Savanyú a szőlő” – mondhatnák fanyalgásunkra azok, akik érdemesnek találtattak. Igen, Ez a „szőlő” kiköpnivalóan savanyú! Mert a vadászok államosított pénzéről van szó, amit a vadászjegyek díjának befizetésével kasszíroznak be rajtunk... és nagy kegyesen osztanak vissza könyörgésünkre, még akkor is, ha ezt pályázatnak nevezték el.

Távol áll tőlünk még a gondolata is, hogy megkérdőjelezzük, ki, miért kapott támogatást és főleg mennyit. Végül is nagyszerű dolog, ha mi, vadászok támogatni tudjuk az erdészek újságját, hozzájárulhatunk a szakkönyvek kiadásához, hogyan kell meghatározni az erdei vadkár, finanszírozzuk a vadbiológiai kutatást... (Legalább végre megtudjuk – 5 millióért –, hogy mennyire életképes a magyar szarvas!)

Most a lista birtokában már csak egyetlen dolgot nem értünk, miért kellett erre hónapokat várni, miért kellett idáig titkosan kezelni a nyörök listáját... és miért nem akart néhány nyertes pályázó – mondjuk? ne mondjuk? – hozzájárulni ahhoz, hogy a neve és a neki ítélt összeg nagysága a Vadgazdálkodási Alap felhasználását erősen kritizáló Magyar VADÁSZLAP hasábjain megjelenjen? (Valószínűleg nem is fog támogatást kapni, még akkor sem ha pályázik, de ezt majd jövőre megtudjuk.)

A Vadászati Kulturális Egyesület

kétfélmillió forintot kapott – amelyet átutalt a felhasználó helyszínekre – az egész országban megrendezett és a vadászatot széles körben népszerűsítő Országos Vadásznapi. Szerecsére – és ezúton is köszönet érte – dr. Szabó János miniszter úr bizonyára látva ennek tarthatatlanságát – utólag kétfélmillióval megtoldotta az érthetetlen szűkmarkúságot.

Ennyit érdemeltünk ki, ennyit érdemlünk – csak éppen nehezen vesszük tudomásul.

– Csekő –

A vadászás ellen

Végre valami történik az orvadászat megfékezésére, mert az FM a Büntető Törvénykönyv parlamenti vitájához olyan javaslatot tett, hogy a jogosulatlan vadászat, illetve löfegyverhasználat büntető eljárást vonjon maga után, ezzel kikerülve a szabálysértések köréből. Ugyanis eddig csak akkor volt büntető eljárás, ha az elkövetőnek nem volt vadászjegye, fegyverviselési engedélye. A javaslat szerint, aki löfegyvert jogosulatlan vadászatra használ, az büntetést követ el, amely 5 évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható. Ha ugyanezt úgynevezett bünszövetségben követik el, a büntetés 2-től 8 évig is terjedhet. Aki a vadászterületeket járja, az tudja, hogy a törvény szigorú mennyire indokolt és régóta várva várt. Jó volna azonban, ha a jogosulatlan vadászat fogalma, nemcsak löfegyverekre vonatkozna, hanem minden más vadpusztító „szerkezetre”, az agártól a számszerijig. Példa bőven akad rá.

LŐSZERTESZT/II. RÉSZ

Az előző részben beszámoltunk arról, hogy a NIKE-Fiocchi Sportlőszergyártó Kft. és az Erdért segítségével, valamint Putz István neves sportlövő közreműködésével elkészítettük a magyar gyártmányú sörétes löszerek összehasonlító vizsgálatát. A 12-es kaliberű löszereket teszteltük, a 20, 30, 40, 50 méteres távolságból azonos fegyverből leadott lövések találati számát, szórás képét, hatásosságát hasonlítottuk össze. Közöltük a vizsgált löszerek összevont rangsorát, a részletek ismertetése nélkül. A löszerteszttünknek az ad aktualitást, hogy a gyártó cég és a kereskedelem tervezi a sörétes löszerek differenciált árának bevezetését, azaz egyáltalán nem mindegy, hogy a jövőben milyen tömegű, átmérőjű és milyen árfekvésű sörétes löszerezrel vadászunk. A választást kívánja elősegíteni cikksorozatunk.

TALÁLATI PONTOSSÁG

Mint előző számunkban megírtuk, 10 méteren valamennyi sörétes lövész – függetlenül a sörétek számától, átmérőjétől, tömegétől (grammsúlyától) úgy viselkedik, mint a golyó. A lőlap 10 centiméter sugarú körében van a sörétek zöme (36,5 százaléktól 85,3 százalékig). A 20 centiméter sugarú körben már csak 2,6 százalék az alsó érték és 46,2 százalék a felső érték. A 30 centiméter sugarú körben 7,7 százalék a legmagasabb érték, tizenkét löszernél egyáltalán nem jutott sörétszem ebbe a zónába. Mivel valamennyi löszertípus 100 százalékosnak bizonyult, ezért a 10 méteres eredményeket elhagytuk az összehasonlításból.

A tesztelés során az átütőerőt a 12/70 28 grammos, 2,5 milliméter sörétátmérőjű tölténnyel vizsgáltuk, ezért ennek a löszerek az adatai szintén nem szerepelnek a táblázatunkban.

Ahhoz, hogy rangsorolni tudjuk a löszertípusokat, néhány táblázatot készítettünk, s ha nem találják túl bonyolultnak, érdemes tanulmányozni. Elsőként azt a táblázatot, amelyben a 30 centiméter sugarú körben – azt is mondhatnánk, hogy egy mezei nyúl vagy egy repülő fácán, kacska, liba nagyságának megfelelő körben – becsapódott sörétszemek százalékait tüntettük fel.

20 MÉTERES LŐTÁVOLSÁG

Rangsor	Teszt sorszáma	Régi számozás	Kaliber + töltényhossz	Tömeg g	Átmérő mm	Sörétszám db	Találat %
I.	15.	8	12/70	42	3,5	163	100,0
II.	7.	8	12/70	32	3,5	125	99,9
III.	6.	10	12/70	32	3,0	80	99,5

30 MÉTERES LŐTÁVOLSÁG

Rangsor	Teszt sorszáma	Régi számozás	Kaliber + töltényhossz	Tömeg g	Átmérő mm	Sörétszám db	Találat %
I.	10.	10	12/70	35	3,0	221	88,7
II.	14.	10	12/70	42	3,0	265	81,5
III.	6.	10	12/70	32	3,0	80	78,8

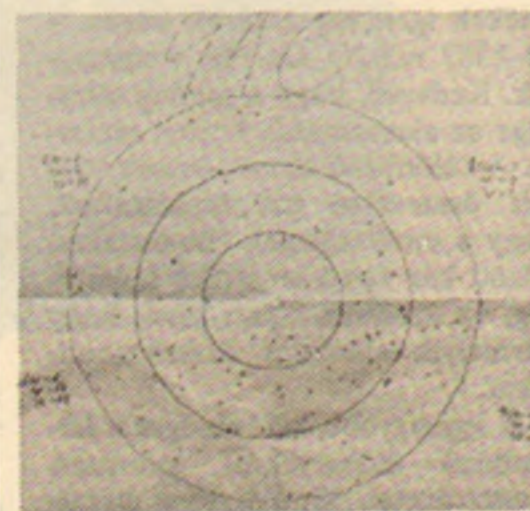
40 MÉTERES LŐTÁVOLSÁG

Rangsor	Teszt sorszáma	Régi számozás	Kaliber + töltényhossz	Tömeg g	Átmérő mm	Sörétszám db	Találat %
I.	10.	10	12/70	35	3,0	221	50,7
II.	11.	8	12/70	35	3,5	136	47,8
III.	9.	12	12/70	35	2,5	350	45,7

50 MÉTERES LŐTÁVOLSÁG

Rangsor	Teszt sorszáma	Régi számozás	Kaliber + töltényhossz	Tömeg g	Átmérő mm	Sörétszám db	Találat %
I.	10.	10	12/70	35	3,0	221	33,9
II.	6.	10	12/70	32	3,0	80	31,0
III.	3.	8	12/70	28	3,5	108	28,7

SZÓRÁSKÉPEK 20, 30, 40 ÉS 50 MÉTERRŐL

Teszt sorszáma	Régi számozás	Kaliber + töltényhossz	Tömeg g	Átmérő mm	Sörétszám db	20 m %	30 m %	40 m %	50 m %
2.	10	12/70	28	3,0	185	93,0	73,0	38,4	18,4
3.	8	12/70	28	3,5	108	93,5	51,9	44,4	28,7
4.	6	12/70	28	4,0	70	94,3	51,4	24,3	27,1
5.	12	12/70	32	2,5	317	89,6	65,3	40,4	24,0
6.	10	12/70	32	3,0	203	99,5	78,8	43,8	31,0
7.	8	12/70	32	3,5	125	99,9	58,4	25,6	24,0
8.	6	12/70	32	4,0	80	87,5	61,3	27,5	21,3
9.	12	12/70	35	2,5	350	88,0	72,6	45,7	21,7
10.	10	12/70	35	3,0	221	96,8	88,7	50,7	33,9
11.	8	12/70	35	3,5	136	96,3	65,4	47,8	23,5
12.	6	12/70	35	4,0	87	93,1	64,4	34,5	12,6
13.	12	12/70	42	2,5	417	84,4	69,1	34,1	17,5
14.	10	12/70	42	3,0	265	97,4	81,5	32,8	26,0
15.	8	12/70	42	3,5	163	100,0	61,4	35,0	15,3
16.	6	12/70	42	4,0	104	79,8	54,8	45,2	13,5
17.	12	12/76	52	2,5	515	81,4	57,5	28,5	17,9
18.	10	12/76	52	3,0	312	98,7	61,5	35,6	16,3
19.	8	12/76	52	3,5	201	88,6	60,2	26,4	13,9
20.	6	12/76	52	4,0	129	72,1	58,1	24,0	16,3

A táblázatból sok minden kiderül. Az abszolút sorrendet előző számunkban már közöltük, ezúttal a rangsort azzal egészítjük ki, hogy figyelmükbe ajánljuk a távolságonkénti sorrendet.

A fenti táblázatokból kiderül, hogy

a legmegbízhatóbb sörétlyuk, söréttömeg a 35 grammos, amit a 32 grammos, majd a 42 grammos töltények követnek.

A sörétátmérők közül a 3,0 milliméteres söréttel töltött töltények vezetnek, második helyen a 3,5

milliméteresek, a harmadik helyen a 2,5 milliméteresek állnak.

És, hogy végezetül – mindezek alapján – vadfajonként milyen töltényeket ajánlunk, azt következő lapszámunkban megtudhatják.

Csekő Sándor

FOTÓ POLSTER GABRIELLA

A környezet és a vadállomány radioaktív szennyezettségének kapcsolata

(III. BEFEJEZŐ RÉSZ)

1986-ban az élelmiszerekre és ezzel együtt a vadhúsra nagy tömegben végzett ^{137}Cs radiometriai vizsgálatokkal egy időben a vadcsontok ^{90}Sr -tartalmának vizsgálatára került sor. Az FM Élelmiszervizsgáló Hálózat laboratóriumaiban a csontvizsgálatok esetiek voltak. A paksi atomerőmű létesítésének időszakában, a 80-as évek elején Nagykovácsi és Szigetköz térségében az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Intézet végzett szarvascsontszövet-vizsgálatot. Az ország egész területére és minden vadfajra kiterjedő vizsgálatokkal, értékeléssel nem rendelkezünk.

A nemzetközi tanulmányok a ^{137}Cs -ra vonatkozó vizsgálati adatokon túlmenően a stronciumra vonatkozó adatokat nem közölték. Több tanulmány hivatkozott arra, hogy a környezeti stronciumszennyeződés nem változott vagy elhanyagolható mértékű.

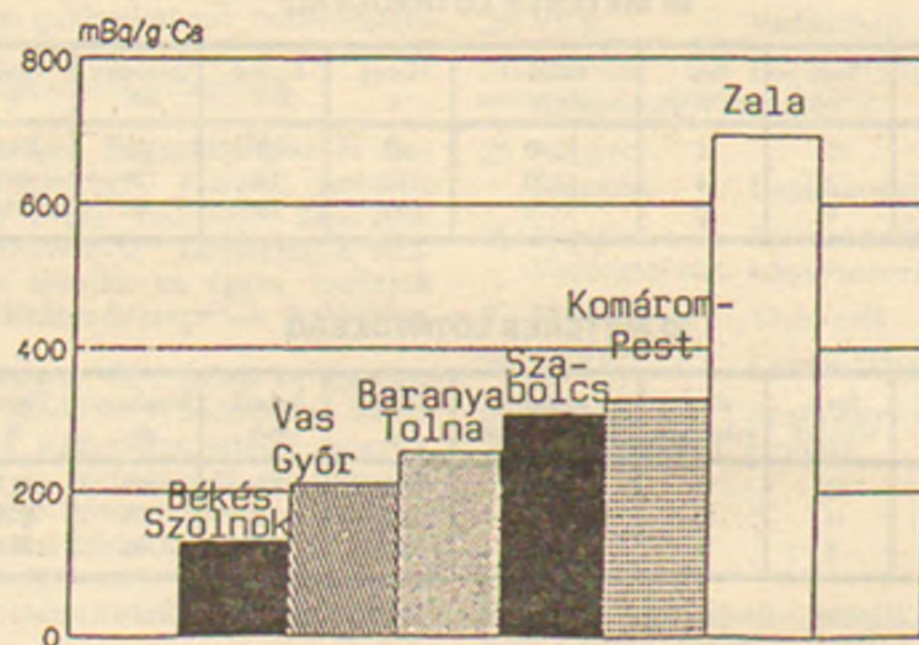
A nagyvadfajok csontszövetének ^{90}Sr meghatározásához a mintákat hat különböző adottságú élőhelyről gyűjtöttem be. A csontszövetek ^{90}Sr meghatározása az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Intézetben történt. A biometriai értékelést dr. Bán István: Közelítő matematikai módszer adott hatás összehasonlító vizsgálatára (1988) című munkája alapján végeztük.

Az elvégzett vizsgálatok azt mutatták, hogy minden csontszövet tartalmazta a stronciumot. A mért értékek igen tág határok között – 44–1383 mBq/g Ca ^{90}Sr – mozogtak. Kedvező, hogy a minták többsége az alacsonyabb értéket mutatta. A különböző csontszövetek adatait összevetve azt tapasztaltuk, hogy a csontszövetek ^{90}Sr -tartalma között bár van kismértékű különbség, ez azonban olyan kicsi, hogy bármelyik alkalmas összehasonlításra.

A legnagyobb különbséget a különböző élőhelyekről származó csontszövetek ^{90}Sr -aktivitása mutatta. Az erdőszéltebb területekről származó mintákban magasabb volt a stronciumtartalom. A vadfajok között lényeges különbség nem volt kimutatható. A legjobban szennyezett megye Zala, ezen belül is Nagykanizsa térsége. Innen származnak a legmagasabb értékeket mutató minták. A legtöbb ^{90}Sr -tartalmat egy 1975-ben született bika agancsában, 1383 mBq/g Ca és egy 1989-ben született őz állkapcsában – 1218 mBq/g Ca – mérték. Mindkettő a nagykanizsai erdőgazdasági dolgozók vadászterületéről származott.

Az erdőszéltebb területeknek Békés-Szolnok megye tekinthető. A különböző mintavételi helyekről származó vadcsontok átlagos ^{90}Sr -tartalma közötti különbséget mutatja az alábbi ábra.

hogy a környezeti ^{90}Sr -tartalom és így a vadcsontok ^{90}Sr -tartalma nem a csernobili baleset, hanem az 50-es évek végén, 60-as évek elején végrehajtott atomrobbantások következménye. Ezt támasztotta alá az az

A minták kor szerinti megoszlása lehetővé tette azt is, hogy összehasonlítsuk az 1986 előtt és után született egyedekben mért stronciumtartalmat. Az 1986 után született egyedek csontszövege országos átlagban valamivel magasabb értéket mutatott, azonban az elvégzett biometriai vizsgálatok a törvényszerű növekedést nem bizonyították. Mindez arra enged következtetni,

elemzés, amelynek során a vadcsontok ^{90}Sr -szennyezettségét az 1986. évi növényzetszennyezettségi kategóriákhoz rendeltük. Az elemzés egyértelműen mutatta, hogy a vadcsontok nem azokban a megyékben mutatták a legmagasabb ^{90}Sr -tartalmat, ahol a növényzet és a vadhús ^{137}Cs -szennyezettsége a legmagasabb volt. Az összefüggést a táblázat mutatja.

Megye	Összes bétaaktivitás Bq/kg	^{90}Sr -aktivitás mBq/g Ca		
		minimum	maximum	értékek
Győr, Fejér, Nógrád, Vas	10 000	212	65	551
Baranya, Pest, Borsod, Zala, Heves, Somogy, Szabolcs	4 500	478	165	1383
Békés, Komárom, Csongrád, Veszprém	3 000	237	44	448
Bács, Tolna, Hajdú, Szolnok	1 800	161	111	215

Az elvégzett vizsgálatok ráirányítják a figyelmet arra, hogy a vadon élő állatfajok, mint élő szervezetek, a biomonitoring rendszerekben igen jól használhatók a környezeti radioaktív szennyezettség komplex értékeléséhez. Az értékelésnél és a nyilvánosság tájékoztatásakor nem elégséges egy általános környezeti vagy esetleg vadállomány radioaktív szennyeződéséről beszélni. Minden esetben hangsúlyozni kell azt, hogy melyik radioizotópról van szó, és annak milyen hatásával lehet számolni.

Felvetődik az adatok ismereté-

ben, hogy éppen ezekben az években várható a ^{90}Sr 28,6 éves fizikai felezési idejét figyelembe véve annak a környezeti stronciumszennyeződésnek a csökkenése, amelyet a mesterséges atomrobbantások okoztak. A vadcsontok további stronciumaktivitás-vizsgálatai erre mindenképpen választ adnak.

Végül engedjék meg, hogy megköszönjem azoknak a vadászoknak a segítségét, akik a csontminták biztosításával lehetővé tették a vizsgálatok elvégzését.

Dr. Ignác Magdolna

Hunturist
BUDAPEST

HUNTURIST RT.

a magyar vadászok vadászati irodája

Nagy terítékű hazai és külföldi vadászatok:

Dél-Afrikában,
Kanadában,
Erdélyben,
Oroszországban.

Előkészületben:
SKANDINÁVIAI VADÁSZATOK

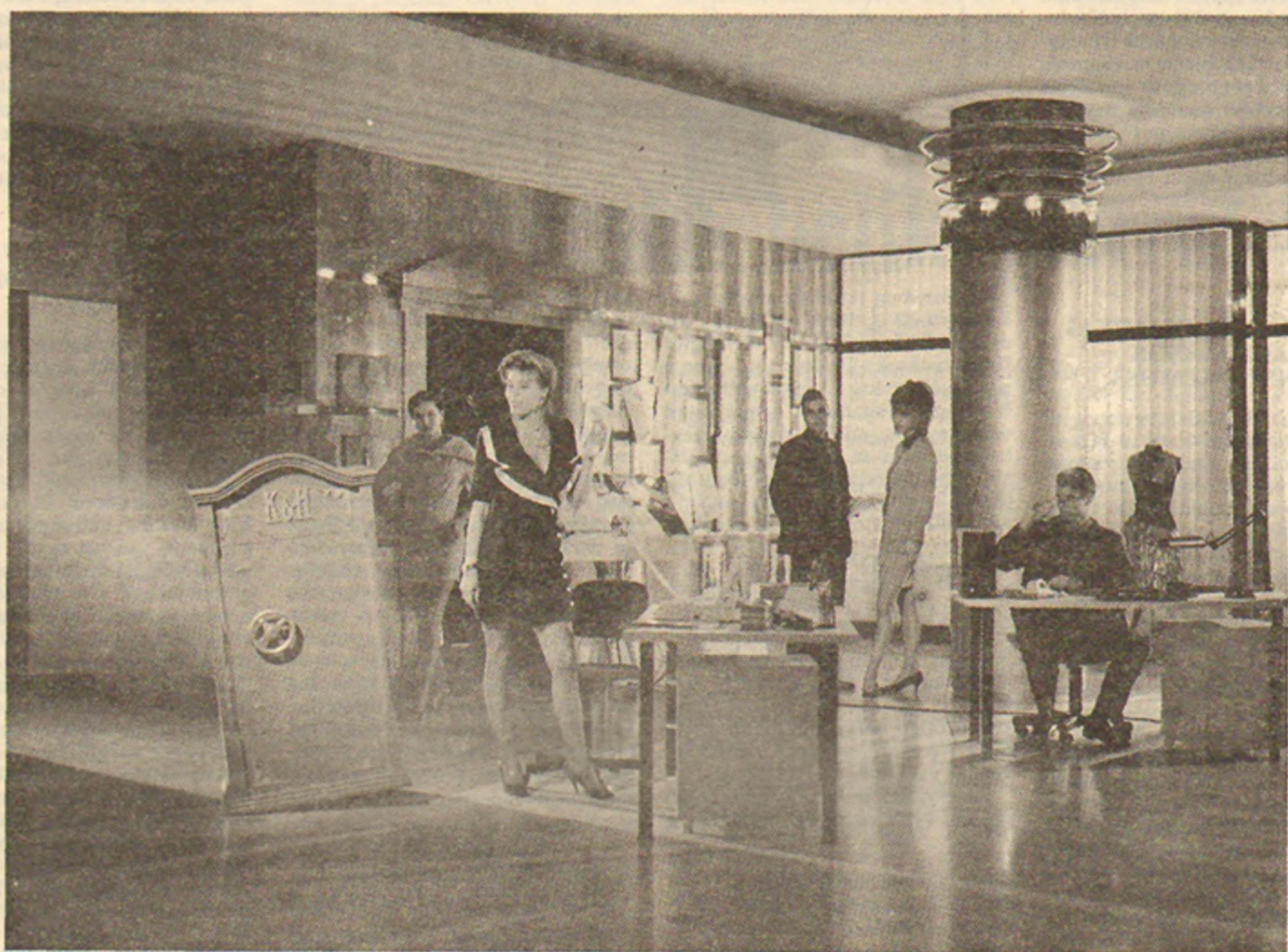
HUNTURIST

1024 Budapest, Retek u. 34.
Levelezési cím:
1536 Budapest, 114. Pf. 375.
Telefon: 115-2403, 115-2281,
135-2313
Telex: 22-7800
Telefax: 135-2356

Hunturist
BUDAPEST

Legyen egy bankja...

KERESKEDELMI BANK Rt.

AHOL A PÉNZ DOLGOZNI KEZD

VADÁSZATI ÖKOLÓGIA 12.

A vadpopuláció létszámváltozása

A vadgazdát és vadászt hosszú távon leginkább érdeklő kérdés: vajon egy adott ökológiai hatásrendszer között élő vadpopuláció létszáma, térbeli eloszlása, ivararánya és kormegoszlása a kívánalmaknak megfelelő-e a vadászati idény kezdetén, s a populációdinamika milyen ökológiai hatások és törvényszerűségek alapján változik az idő függvényében.

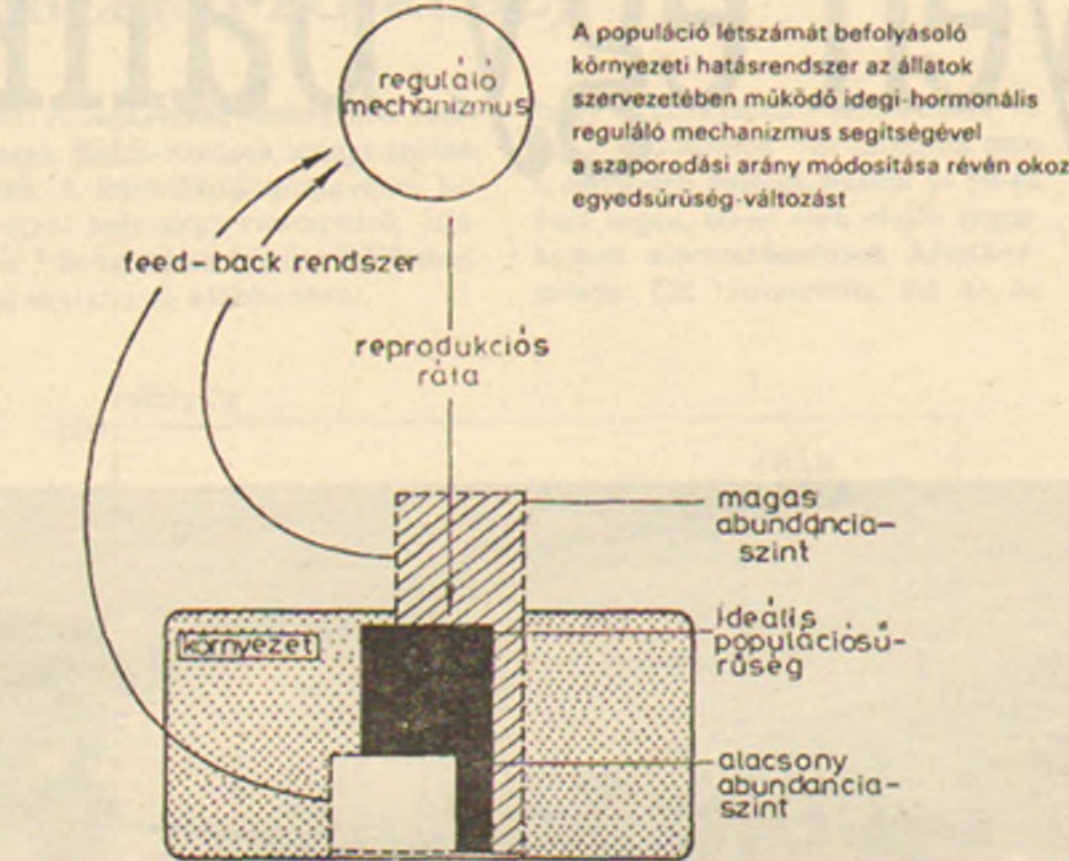
Ha a létszámbecslést helyesen végeztük és az elmúlt évben gondos adatgyűjtéssel (terítékvizsgálattal, a lőtt nagyvadra vonatkozó legfontosabb adatok feljegyzésével is) megpróbáltuk a ránk bízott vadpopuláció struktúráját megismerni, úgy a vadgazda évközi teendője nem lehet más, minthogy a populációdinamikát döntően befolyásoló ökológiai faktorok hatását és azok következményeit rendszeres megfigyelésekre, feljegyzésekre és eddigi tapasztalataikra alapozva nyomon kövesse.

POPULÁCIÓDINAMIKAI VÁLTOZÁSOK MECHANIZMUSA

A populáció minden egyes egyednek mindennapi életét a biotóp térben és időben állandóan változó ökológiai hatásrendszere befolyásolja. Ha a vad táplálékellátottsága, egészségi állapota, genetikai adottságai megfelelőek, akkor a kedvezőtlen hatásokot kivéve, a kedvező hatások nyomán az eddig megfelelő egyedsűrűségű populációban élő egyed belső (élettani) szabályozó mechanizmusa a szaporodóképesség növekedését fogja eredményezni (ez a visszacsatolós, úgynevezett feed-back rendszer – ahogy a magyarzó ábravázlaton is olvasható). Ha az ökológiai hatásrendszer összességében kedvezőtlen, úgy az állat belső szabályozó (reguláló) mechanizmusa a szaporodóképességet csökkenteni fogja, s így a populáció létszáma is kedvezőtlen irányban fog elmozdulni.

MELYEK A LEGFONTOSABB POPULÁCIÓDINAMIKÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK?

A vadpopuláció sorsát befolyásoló tényezők egy részét az állat szervezetében rejlő, fajra, populációra, illetve egyedre jellemző genetikai faktorok adják. A környezeti hatások részben az élettelen (abiotikus) környezet jellegéből adódnak (ilyen a klíma, domborzati és talajviszonyok); ezek a populáció egyedsűrűségétől függetlenül ható faktorok. Viszont az életközösség tagjaitól származó biotikus hatások sokasága aszerint jár feltűnő vagy kevésbé jelentős következményekkel, hogy a populáció egyedsűrűsége mennyiben tér el az adottságokhoz igazodó optimálistól (azaz a biotikus faktorok, mind sűrűségtől függő hatások). Ez érthető, hiszen a növényállomány (mint táplálékforrás) vagy a ragadozók és paraziták tevékenysége (mint korlátozó, megbetegedést és az egyedek pusztulását okozó, létszámot korlátozó hatások) mind-mind a vadpopuláció egyedsűrűségétől függően okozhatnak nagyobb vagy kisebb mértékű létszámváltozást. A genetikai, valamint a sűrűségtől független, illetve sűrűségtől függő ökológiai faktorok együttesen, összehatásként befolyásolják a vadpopuláció létszám-dinamikáját; a következmény tendenciája aszerint lesz kedvező vagy kedvezőtlen, hogy a kedvező viszonyok (életkörülmények) tovább javulnak vagy inkább romlanak.

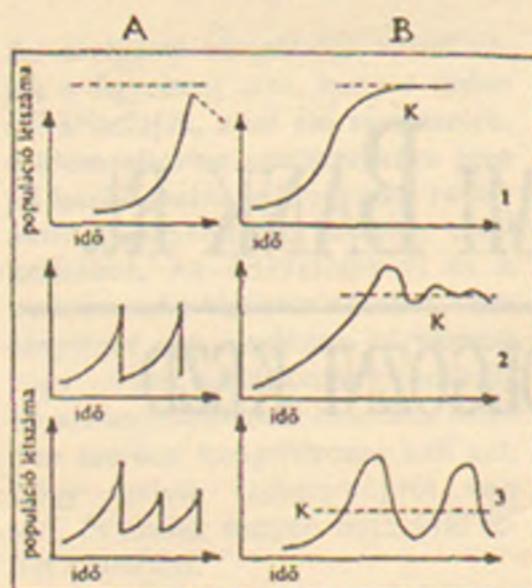

A populáció létszámát befolyásoló környezeti hatásrendszer az állatok szervezetében működő idegi-hormonális reguláló mechanizmus segítségével a szaporodási arány módosítása révén okoz egyedsűrűség-változást

Az elmondottakat egy ábra segítségével vázolhatjuk fel, hozzáfűzve azt a megjegyzést, hogy ez a modell csak egy változat az ökológusok azon sokféle elgondolása közül, amely a populációdinamika igen bonyolult hatásrendszerét próbálja szemléltetni. Vannak ökológusok, akik a sűrűségtől független, mások a sűrűségtől függő faktorokat tartják fontosabbnak. Ismét mások a populáción belüli versengést (konkurenciát) avagy a ragadozók és paraziták létszámot befolyásoló (korlátozó) hatását tartják elsődlegesnek. Sok még e téren a vita, és a mérlegelésnél az is fontos szempont, hogy milyen állatfaj populációjáról van szó. Annyi bizonyos, hogy a populációdinamikát azok a kölcsönhatásokból időről időre bekövetkező változások határozzák meg, amelyek közvetlenül a szaporodóképességre, illetve a mortalitásra hatnak.

Az elmondottakat egy ábra segítségével vázolhatjuk fel, hozzáfűzve

A populáció létszámának változását (dinamikáját) regisztráló görbék az r-stratégisták (A) és a K-stratégista fajok (B) esetében eltérő képet mutatnak (1. a kezdeti, a 2. és 3. a hosszabb távú létszámváltozást érzékelteti)

Az életközösségben (ha csak az állatokat vesszük figyelembe) a különböző fajok egyedei ritkán különböznek egymás iránt; gyakoribb eset, hogy az egyik fajpopuláció egyedei hátrányosan befolyásolják a másik fajpopuláció tagjait (ilyenek az élősködők és ragadozók). Más esetben kölcsönösen előnyös kapcsolat van két együtt élő fajpopuláció tagjai között (ilyen szimbiotikus jellegű a megporzó rovar és a virágos növény közötti viszony vagy a hangyák és levéltetvek közötti kölcsönkapcsolat). Akad példa az egyoldalúan hasznos kapcsolatra is (például a róka kotorékába esetenként betelepülő borz hasznos hús ebből az alberteti viszonyból, hiszen nemcsak energiabefektetés nélkül jut búvóhelyhez, hanem még az agresszívabb róka védő hatását is élvezi). A sokféle faj közötti kapcsolattípus közül vadászati szempontból kétségtelenül a parazita-gazdaszervezet, illetve a ragadozó és zsákmánya közötti kapcsolat a legfontosabb létszámot befolyásoló tényező. Ezért is kell a terítékre került vadat parazitáltság és állat-egészségügyi szempontból tüzetesen megvizsgálni és a vad élőhelyén a dűvadak jelenlétét, kártételét és létszámának változását is figyelemmel kísérni. Különösen a kóbor kutyák és kóbor macskák jelenlétére és létszámának csökkentésére kell nagy figyelmet fordítani.

KÜLÖNBÖZŐ FAJPOPULÁCIÓK – ELTÉRŐ STRATÉGIÁVAL

Az életközösség tagjait túlélési stratégiájuk alapján két nagy csoportra osztják az ökológusok: az állatfajok egyik csoportja nagy szaporodási aránnyal, a másik csoportja pedig az élőhelyi adottságokhoz való maximális alkalmazkodóképességgel ellensúlyozza a kedvezőtlen hatások okozta létszámvesztéseket. A magas szaporodási aránnyal (rátával – jele r) jellemezhető fajokat r-stratégistáknak nevezzük, míg a környezet ellenállását (amit K-val jelöltünk) kiváló alkalmazkodóképességgel ellensúlyozó fajokat K-stratégistáknak emlegetjük.

A vadászható emlősfajok is különböző r-stratégiájúak: a mezei nyúl például r-stratégista, míg a nagyvadak a K-stratégistákhoz sorolhatók. A két csoport más szempontból is különbözik: az r-stratégisták például rendszerint kisebb

testűek, rövidebb élettartamúak, nem jelentős az egyedek közötti konkurencia, nincs vagy alacsony színvonalú az ivadék gondozásuk, társas kapcsolatuk is rendszerint laza. Ezzel szemben a K-stratégisták ökológiai élettartama viszonylag hosszú, nagy testűek, kevés utódot hoznak a világra, fejlett az ivadék gondozásuk és rendszerint jól szervezett társas együttesben élnek. A két csoport létszám-dinamikája is különböző görbékkel jellemezhető (akár exponenciális, akár logaritmi-kus időfüggvényes ábrázolást választunk): az r-stratégisták (A) görbéi kezdetben felfelé ívelőek (1), amíg a környezet ellenállása ezt le nem fékezi, majd egyre több és nagyobb létszámingadozást mutat; a K-érték körüli enyhébb oscillált (2) vagy nagyobb fluktuálást (3) érzékeltet.

AZ EGYÜTTÉLŐ FAJOK KÖZÖTTI KAPCSOLAT IS DÖNTŐ

Az életközösségben (ha csak az állatokat vesszük figyelembe) a különböző fajok egyedei ritkán különböznek egymás iránt; gyakoribb eset, hogy az egyik fajpopuláció egyedei hátrányosan befolyásolják a másik fajpopuláció tagjait (ilyenek az élősködők és ragadozók). Más esetben kölcsönösen előnyös kapcsolat van két együtt élő fajpopuláció tagjai között (ilyen szimbiotikus jellegű a megporzó rovar és a virágos növény közötti viszony vagy a hangyák és levéltetvek közötti kölcsönkapcsolat). Akad példa az egyoldalúan hasznos kapcsolatra is (például a róka kotorékába esetenként betelepülő borz hasznos hús ebből az alberteti viszonyból, hiszen nemcsak energiabefektetés nélkül jut búvóhelyhez, hanem még az agresszívabb róka védő hatását is élvezi). A sokféle faj közötti kapcsolattípus közül vadászati szempontból kétségtelenül a parazita-gazdaszervezet, illetve a ragadozó és zsákmánya közötti kapcsolat a legfontosabb létszámot befolyásoló tényező. Ezért is kell a terítékre került vadat parazitáltság és állat-egészségügyi szempontból tüzetesen megvizsgálni és a vad élőhelyén a dűvadak jelenlétét, kártételét és létszámának változását is figyelemmel kísérni. Különösen a kóbor kutyák és kóbor macskák jelenlétére és létszámának csökkentésére kell nagy figyelmet fordítani.

A már többször említett alkalmazkodásban, de a táplálék keresésében, a szaporodásbiológiában és az ellenség okozta káros hatások kivédésében is döntő szerepe van a vad viselkedésének. Mivel a viselkedés a populáció egyik fontos jellemzője (struktúreleme), a következő cikkünkben a vadjaink viselkedésmódjáról adunk majd rövid áttekintést.

Dr. Székely Pál

REND(e)LET?!

A Kormány 124/1993. (IX. 22.) Korm. rendelete a közbiztonság védelme érdekében a közbiztonságra különösen veszélyes eszköznek minősítette a 8 cm-nél hosszabb vágóélű kést, minden dobócsillagot és rugós kést, a nem vadászati célú íjat, számszeriját, francia kést, szigonypuskát, a parittyát, a csúzlit, a 20 g-nál nagyobb gázsprayt, a fegyverutántatót, a boxert, az ölmosbotot, az elektromos sokkolót, a hangtompítót, a lézeres célzókészüléket, az éjszakai lőfegyverirányzékot, a gumibotot, a bilincset, a nuncsakót, a radarjelző vagy -zavaró készüléket. Megtiltotta, hogy a civil polgár közterületen, nyilvános helyen vagy közforgalmú közlekedési eszközön azokat magánál tartsa.

Kizárásos alapon nem veszélyes különösen a közbiztonságra a kisbalta, az ásó- és kapanyél, az engedély nélkül vásárolható 4 mm-es löbért, a szőlőkaró, a vízipisztoly,

a biciklipumpa, a kutyakorbács, a fűvócsó, a pika, akárhány db 20 g alatti gázspray stb.

Nem vonatkozik a tilalom a rendelet „egyszerű megfogalmazása szerint” azokra a rendeltetésszerűen munkavégzési, sport és a szokásos életvitel körében használt eszközökre, amelyeknek a közterületen való birtoklása – így különösen a rendeltetésszerű használatához történő szállítása – indokolt, feltéve, ha a tényleges munkavégzéshez (tevékenységhez) szükséges szállításon kívül a birtoklás (szállítás) rejteve vagy a szokásos módon becsomagolva, szétszedve vagy tárolóeszközben, illetőleg egyéb biztonságos módon történik. De nem vonatkozik azokra az eszközökre sem, amelyeket filmfelvételnél, színházban, cirkusban stb. az előadásokhoz használnak.

Mi fontos ebből a vadásznak? Fontos, ha 8,5 cm vágóélű zsigere-

lökésével, vagy akár 22 cm pengéjű waidblattjával vadászatra vagy onnan elfelé igyekezik, ezt tudja is igazolni. Ha kése tokban s a tok hátizsákban van, felszállhat vonatra, buszra, villamosra, repülnie sem kell, ballaghat az utcán, a téren.

Meg kell vaduljon a vadász, mert óvatlanul szabályt sérteni nem akar. Például, ha megy vadászni, viszi 8,5 cm-es vágóélű vadászkeszt (rendeltetésszerűen munkavégzési, sporteszköz), míg a vadászterületre ér, közterületen birtokolja, s a rendeltetésszerű használatához történő szállítása indokolt, mert a meglőtt szarvasbika zsigereit műfogsorával kiharapni nem tudja, s ha nem viszi, mikor kell, nem lesz nála. De a vadászathoz (igazolható munkavégzéshez, tevékenységhez) szükséges szállításon kívüli birtoklás (szállítás) rejtett módjának kötelezettségébe akad. A kormányrendelet ugyanis bevezette a tényleges mun-

kavégzéshez (tevékenységhez) szükséges szállításon kívüli szállítási fogalmát, s úgy néz ki, csak ekkor kell a nagykest eldugni.

Az biztos, ha a kése vágóéle 8 cm vagy kevesebb, a turistaszállóban is (nyilvános hely) bátran szeletelheti a szalámit, kése nem különösen veszélyes eszköz a közbiztonságra, s ő maga így szabálysértést nem valósít meg, 30 000 Ft-ig terjedő pénzbírsággal nem sújtható, kését nem kell elkobozni. Tehát nem él nélkül mondom, fontos a vágóél! A 7 cm-es pengéjű drop-point kés vágóéle legalább 10 cm. A nyúzókések még csálókábbak.

Ha valakinek kell, a vadásznak nagyon kell a közbiztonság, a rend, a vadászás mérséklése, de nem kell ahhoz madárjónak lenni, hogy e kormányrendelettel a vadászás visszaszorítása, rend és biztonság a vadászban nem várható.

Dr. Kerényi Mihály

Vadlétszámbecslés helikopterről

ÚJ MÓDSZER A LÁTHATÁRON

Leszól a hajóskapitány a főgépésznek:

– Mennyi?

Jön a válasz:

– 18.

– Mi 18?

Főgépész:

– Mi mennyi?

Talán ezzel az alapvívvel lehet leginkább jellemezni a vadlétszámbecslés körül hosszú-hosszú évek óta kialakult áldatlan helyzetet.

A vadgazdálkodók szakmai berkeken belül és az erdőgazdaságokkal folyó örökzöld vitája elég közismert, mind a mai napig tart. Ez a vita csak akkor folyhat értelmesen, és eredményezhet megoldást, ha kellő mennyiségű, konkrét információ áll rendelkezésre. Ezek híján csak árnyékbokszolás történik, amely csupán a partnerek energiáját emésztí fel, gyakorlati eredmény nélkül. Időközben lejártak a tízéves vadgazdálkodási üzemtervek, az újak készítésekor célszerű felszámolni azok ismert gyengéit, hiányosságait. A feladat megoldása az FM irányításával elkezdődött. A vadbiológiai kutatással foglalkozó kutatóhelyek megbízást kaptak a vadgazdálkodási körzettervek elveinek, tartalmának kidolgozására, egy team, amelynek magam is tagja vagyok pedig (amelynek többi tagja ismert szakértői a vadgazdálkodásnak, populációbecslésnek és a számítógépes adatfeldolgozásnak) megbízást kapott egy országos használható becslési módszer kidolgozására.

Nagyon fontos megemlíteni, hogy e munkák, kutatási feladatok elvégzéséhez forrást is biztosított a minisztérium.

A légi létszámbecslési módszer a nagyvadfajok számbavételekor számos előnyt kínál. Nem véletlen,

hogy a szakirodalom is sokat foglalkozik a légi becsléssel, mint ahogy az sem, hogy korábban több hazai próbálkozás is volt, elsősorban a légi fotózás.

Azt tűztük ki célul, hogy országosan használható, elfogadható költségű, de pontos légi állománybecslési módszert dolgozzunk ki. A módszer(ek) elsősorban gim-szarvasra, általánosságban természetesen az összes nagyvadfajra (vadászsnó, őz, dóm is) irányultak.

A módszer kidolgozása során a területek kiválasztásakor két fontos szempontot tartottunk szem előtt, egyfelől azt, hogy tipikusnak mondható területeken végezzük a becslést, másfelől azt, hogy az adatokat a vadgazdálkodási körzettervek kidolgozásakor is fel lehessen majd használni.

A becslésre a következő területeken került sor: Bakony-hegységben, Zalai dombvidéken, Mecsek-hegységben, Mátra-hegységben, Börzsöny hegységben, Alföld bizonyos részein, összesen mintegy 200 ezer hektáron.

A vadbecsléssel kapcsolatos módszertani rész lezárult. Dr. Kovács György vezette team (tagjai: dr. Demeter András, dr. Heltay István és Adám Dénes) olyan becslési módszert (vonal transzekt) adaptáltak légi járműre (elsősorban helikopterre), amely a korábban ismert és helyenként alkalmazott légi becslési (fotózási) módszerekkel szemben több előnyt kínál:

– lényegesen olcsóbb, mint a korábban ismert bármelyik módszer (költségét befolyásolja a terület nagysága és az ott élő állomány sűrűsége);

– további előnye, hogy nem feltétlenül szükséges a hóborítottság az eredményes munkához;

– a megfigyelés alapján a terület

térképére felrajzolható az észlelt állatok eloszlása (hol kerültek megfigyelésre);

– pontossága kiszámítható;

– független szervezet végzi a becslést, amely csak a feladat pontos és megbízható elvégzésében érdekelt.

A munkát Robinson R-22-es típusú, kétüléses amerikai helikopterrel végeztük. Gyakorlatilag az egész területet végigrepültük, 4-500 méterenként kijelölt vonalak mentén. Ezt egy műholdak segítségével működő navigációs berendezés (GPS) segítségével tudjuk pontosan megvalósítani. Ugyancsak ez a berendezés teszi lehetővé, hogy az észlelt állatok pontos helyét (tehát a területen való eloszlásukat is) pontosan rögzíteni tudjuk. Egyidejűleg arra is törekszünk, hogy az észlelt állatok mennyiségének megállapításán túl az ivarra és korra vonatkozó megfigyeléseket is rögzítsük. Amennyiben a csoportnagyságra szükség volt, fotókat is készítettünk, ellenőrizendő a megfigyelés helyességét. Az információkat magnóra mondjuk az azonosító kódokkal együtt, hogy a számítógépes feldolgozás pontosságához és megbízhatóságához kétség se férhessen.

Az eredmény szempontjából az sem közömbös, hogy a megfigyelést végzők meglehetősen komoly gyakorlattal és tapasztalattal rendelkeztek, amely mindenképpen javítja a pontosságot, gyors összehasonlítási lehetőséget kínál a munkát végzőknek.

Az adatok feldolgozását részben már kész, részben erre a célra általunk kifejlesztett számítógépes programmal értékeljük. Az eredmény nemcsak a vad valószínű mennyiségét, hanem a határértékeit is megjelöli, mely talán még szokat-

lan a vadászok számára. Ennek ismeretében elkészülhet az üzemterv, erre már alapozhatják a vadgazdálkodók az állományhasznosítási terv elkészítését is.

Kérdés, mindez megéri-e valakinek? Biztosak vagyunk abban, hogy igen, hiszen a bérlőnek, a bérbeadónak, a tervezőnek, a felügyeletnek szüksége van a megbízható, független szakértők által elvégzett becslési eredményre. Ugyan az effektív költséget csak utólag lehet megmondani, eddigi tapasztalataink szerint 10-30 Ft/ha között alakul.

Meggyőződéssel valljuk, hogy a jelen és a jövő vadgazdálkodása nem nélkülözheti a megbízható becslést, amely valóban segítséget adhat az állomány szabályozás korrekt végrehajtásához.

Heltay István

(Mindezek ellenére bizonyos, hogy mindannyiunkban felvetődik a kérdés, hogy mit láttak odafönről? Mit regisztráltak? Ugyanis három lehetőség van: több a vad, kevesebb, esetleg hasonló a földi becslésekhez. Mindezekre – bár több mint öt hónapja várunk erre a cikkre – nem derült fény. Mint megtudtuk, az értékelés még folyik, nincs készen. Annyi azonban már ma is látszik, hogy a légi becslés is csak akkor használható, ha a kora tavaszi adatok a vadászidény megkezdésére „értékelve” kézben vannak. Egy számítógépes értékeléshez érő szakember véleménye szerint egyébként az egész munka egy hét alatt elvégezhető. Ajánlott irodalom: Dr. Bán István Agrofotogrammetria (1979), Csodaszarvas (1992). Így féltő, hogy a „főgépész” éppúgy nem tudja mi mennyi, mint eddig. A szerk. megj.)

VADÁSZ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS

A HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ RT. A VADÁSZ-FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS KERETÉBEN VADÁSZZENGEDÉLLEL RENDELKEZŐ VAGY A TEVÉKENYSÉG FOLYTATÁSÁRA JOGOSULT BIZTOSÍTOTT RÉSZÉRE OLYAN SZOLGÁLTATÁST NYÚJT, AMELYBEN ARRA VÁLLALKOZIK, HOGY AZ ÉVES BIZTOSÍTÁSI DÍJ ELLENÉBEN MEGTÉRÍTI AZOKAT A KÁROKAT, AMELYEKÉRT A BIZTOSÍTOTT, A MAGYAR JOG SZABÁLYAI SZERINT, KÁRTÉRÍTÉSI KÖTELEZETTSÉGGEL TARTOZIK, MIVEL SZEMÉLYSÉRÜLÉSI ILLETVE TÁRGYRONGÁLÁSI KÁRT OKOZOTT.

A BIZTOSÍTÓ LÁTJA EL A BIZTOSÍTOTT PEREN KÍVÜLI ÉS POLGÁRI PERBELI KÉPVISELETÉT. EZEKBE AZ ESETEKBE A KÉPVISELETTEL FELMERÜLT KÖLTSÉGEKET A BIZTOSÍTÓ VISELI.

A HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ A FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁSSAL RENDELKEZŐ VADÁSZOK RÉSZÉRE, BALESET-BIZTOSÍTÁST IS NYÚJT:

BALESETI HALÁL, ROKKANTSÁG, EGÉSZSÉGGÁROSODÁS, ILLETVE LEGALÁBB 28 NAP FOLYAMATOS TÁPPÉNZES ÁLLOMÁNY ESETÉRE.

A BIZTOSÍTÁSOK RÉSZLETEIRŐL TOVÁBBI INFORMÁCIÓKKAL SZOLGÁLNUNK A VADÁSZTÁRSASÁGOKNÁL ÉS A HUNGÁRIA BIZTOSÍTÓ RT. IRODÁIBAN.

KETTŐN ÁLL A VÁSÁR

Azt hiszem, még a legadázabb el-
lenségeink sem vitatják, hogy a ha-
zai trófeabírálat – nem kis büszke-
ségünkre – szó szerint európai mér-
cével mérhető és méltán világhírű.
Rendszere, szervezése tradíciói ki-
vívta a művelt világ elismerését,
amelynek kézzelfogható jelei a
számtalan nemzetközi relikvia, ki-
tüntetés, érem, oklevél és nem utol-
sósorban az a megtisztelő hagyomá-
ny, hogy az utóbbi években sor-
ra itt rendezi a C.I.C. az év legjobb
trófeáinak nemzetközi zsűrijét, amely
a jövő hónap kiemelkedő
eseménye lesz, ezúttal a Jász-Nagy-
kun-Szolnok megyei Abádszalók-
kon.

És mégis légy esett a levesbe, pe-
dig már minden képzeletbeli a terít-
tett asztalra került. Most már mi is
igencsak borsos árat fizetünk érte,
majdnem annyit, mint a külhonból
érkező. Csak úgy repkednek az ez-
resek a gombnyársas, ceruzaagan-
csú, zergekampós, lépegető, ághia-
nyos, gyilkos, nekünk való bako-
kért, még azokért is, amelyekhez a
világon senkinek semmi érdeme
nem fűződik, mert vagy az autó
ütötte el, vagy dögön találták. A

mindenkire egyformán kötelező
rendelet szerint az Országos Tró-
feabírálat Bizottság elnökét a min-
denkori miniszter nevezi ki, a me-
gyei bírálóbizottságok vezetőit pe-
dig már a miniszter által kinevezett
OTB-elnök. Ez a világon mindenütt
gond nélkül meg is történhetne, ki-
vevőnk minket. Itt ugyanis minden
pofonegyszerű dolog rettentő
komplikált tud lenni, bármiféle ér-
vényes rendelet szabályozza. Szid-
nai László, az OTB elnöke felett
azonban a munkáltató jogokat nem
a rendelet szerinti „kinevező” mi-
niszter gyakorolja, hanem az erdő-
rendezés főigazgatója. A megyei
trófeabírálat bizottságok vezetőit
pedig a megyei FM hivatalok fize-
tik, amelyek – miniszteri rendelet
ide vagy oda – „nem hiszik el”,
hogy emberüket éppen az erdőren-
dezőség egyik alkalmazottjának
kell kineveznie és nekik csak a
munkáltatói kötelezettségek marad-
nak. Mi, vadászok meg fizetünk, és
a bírálati díj a Vadgazdálkodási
Alapba, a kalapba kerül. Ebből az-
után újra „leosztják” viselendő a
bírálat munkabéreit, közterheit,
költségeit, annak, aki nem nevezhet

ki (válthat le) senkit. Minthogy
mindezeket már jobban cifrázni
már nem is lehet, az év elejétől, mi-
óta a rendelet életbe lépett, majd
minden megyében rendezetlen az
egész, csupán a bírálati díj és az áfa
a biztos, azaz megfelel a papírfor-
mának. Van olyan bíráló, aki fél
éve nem is kapott fizetést, és mint a
japán dzsungelharcos, végzi „ható-
sági” munkáját, pedig ha én nem
tartom be a rendelet bármelyik sza-
bályát, netán ne adj’ Isten a hetedik
récém után amúgy „paraszt dublé-
ből” lefordulna még kettő vagy li-
bából lebecskázna az ötödik, netán
szerencsémre érett bikát ejtenék el
decemberben selejt helyett, jogosan
repülne a vadászjegyem, mint a
kárpataljai fenyőpinty. Persze csak
ha mindent komolyan veszünk. De
ki mondja meg, hogy egy rendelet-
ből kinek, mikor, mit kell „komo-
lyan venni” és kinek, miért, milyen
megfontolásból kell adott eset-
ben szemet hunynia egy nyilvánva-
ló szabálysértés felett? Legalább az
tartsa be, aki kitalálta, és akkor
eszünkbe sem jut a fordítottja. Ad-
dig viszont joggal vívódhatunk.

– homonnay –

A disznó köpölyözése

A közelmúltban több olvasónk tette
fel a kérdést, vajon miért kell vérmintát
küldeni a lőtt vaddisznók átvétele-
éhez. Sokan emlegették ennek szá-
mos nehézségét, körülményességét,
hiszen a vaddisznóvadászat nem
disznóölés, ahol már mindjárt az ele-
jén „összejön” a véres hurkához
való. Az érdekeltek lapunkat arról tá-
jékoztatták, hogy minden átvétele-
helyen az érdeklődők rendelkezésére
bocsátják a szükséges kellékeket,
üvegcséket, és az egész művelet így
könnyen elvégezhető. Dr. Bea Jó-
zsef, az FM állategészségügyi főosz-
tályának illetékes elmondta, hogy a
vérmintákra jól felfogott piaci érde-
kből, ha úgy tetszik „önvédelemből”
van szükség. Németországban
ugyanis – miért, miért nem – az ter-
jedt el, hogy a sertéspestis Kelet-Eu-
rópából került oda. Ezzel szemben –
egyelőre – sokkal inkább az ellenke-
zője az igaz, mert az arrafelé vizsgált
vaddisznók vére tartalmaz nagyobb
százalékban ellenanyagot, amely biz-
tos jele annak, hogy az állat a beteg-
ségen már átesett, s ez bizonyítja a
járvány jelenlétét. Így a viszonylag
kedvező piaci pozícióinkat éppen a
vérmintákkal – amelyek gyűjtése a
vadászoktól pluszmunkát követel –
tudjuk csak megőrizni.

Miután éppen most zajlik az olasz
vadászok kedvelt idején, több hely-
ről kérdezték, mi a helyzet a vadkivi-
tellet, mert van, akit átengedtek a
szákmányával, másokat visszaküld-
tek. A félreértéseket – mondta el to-
vábbá dr. Bea József – minden bi-
zonnyal az okozza, hogy január else-
jén lép életbe a Közös Piac határoza-
ta, amely meglehetősen félreérthető.
A vadász részére egy nagyvad és
„kis mennyiségű” apróvad kivétel
engedélyezi a személyforgalomban,
amely nem lehet kereskedelmi
mennyiségű. Ezzel szemben – de bi-
zonyára a fentiek jegyében – jelenleg
az olasz határon semmiféle különös
vad bevitelét nem engedélyezik, a ki-
szállítás csak exportengedéllyel ren-
delkező telepekről történhet, szigo-
rán szabályozott körülmények, elő-
írások betartása mellett. Arról azon-
ban nem szól a fáma, ki, mit tart kis,
illetve nagy mennyiségnek. Köztu-
dott ugyanis, hogy az olasz vadászok
a terítéket az utolsó darabig rendsze-
rint hazaviszik, eladják, és ebből ed-
dig jószerint megtérültek a költsége-
ik. Tudják ezt a magyar vadászatok
is, hiszen a mezeinyúl- és a fácánle-
lövés igazán csak akkor éri meg, ha
azt az olasz vadász haza is viszi. Ha
itt hagyja, csak gond van vele, hiszen
az évek óta csupán jelentéktelen
mértékben emelkedő árak szimboli-
kusak, nevétségesen alacsonyra nyo-
mottak. Nem követték még az inflá-
ciót és a szakadatlan forintleértéke-
léseket sem.

A sok határ menti panaszra va-
szont bizonyára jó hír, hogy dr. Pal-
kovics Györgynek, a Vadkereskedel-
mi Szövetség elnökének kezdemé-
nyezése alapján lehetőség van arra,
hogy a hatósági állatorvosok a hely-
színen elvégezhesék a trófeák át-
szállításához szükséges határellenör-
zéseket. Ezzel a hazatérő külföldi va-
dászokat egy értelmetlen és joggal a
szemünkre hányt tortúrától sikerülne
megkímélni, kivívott jó hírnevünk
megőrzése érdekében. Ha sikerült
volna ez még az idején előtt, április-
ban, rangos nyugat-európai vadász-
lapokban kevesebb jogosan háborgó
cikk jelent volna meg a magyarorszá-
gi „kalandokról, határvitákról”.
H.

Hogy áll a vadászati törvény?

Az éppen aktuális vadászati törvény-
tervezet sorsáról annyit sikerült meg-
tudnunk, hogy az országgyűlés jövő
év első félévi munkatervében szere-
pel. Elkészült a legújabb változat,
amely politikai döntés alapján alter-
natíva nélküli, és a vadászati jogot a
földtulajdonhoz rendeli. Jelenleg a
tárca belüli egyeztetése folyik, ame-
lyet követ a tárcaközi, valamint az ér-
dekegyeztetés, amelyben ezúttal talán
majd minden érdekvédelmi szervezet
részt vehet. Hangsúlyozottan tervezet-
ről van szó, amely menet közben még
változhat, így hivatalosan a részlete-
ket még nem tárták a nyilvánosság
elő. Úgy hírlik, a vadászterületek alsó

határa apróvadás társaságok esetében
2500, a nagyvadásoknál 4000 hektár
lesz.

Üzemi kezelés helyett, pályázat.

Amint már arról írtunk – bizonyára
a számukra kedvezőtlen alkotmánybí-
rósi döntés miatt –, több haszon-
bérbeadói joggal rendelkező erdőgaz-
daság felmondott vadásztársasági
bérelőnek. Így tett többek között a Ki-
salföldi EFAG is, amely három társa-
ság területéből üzemi területet kívánt
létesíteni, és ehhez a miniszter enge-
délyét kérte. Nevezetesen a Kisalföldi
Nimród, a Rába és a Kittenberger
Vadásztársaság látszott volna módfe-

lett alkalmasnak az erdőgazdaság sze-
rint az üzemi kezelésre. A miniszter a
kérelmet elutasította, és az érvényes
rendelet szerint a pályázat kiírását
rendelte el. A pályázat elnyerésének
feltételei között szerepel egyebek kö-
zött, hogy az kapja, aki a vadgazdál-
kodás szakszerűségének legjobb ga-
ranciáit nyújtja. Az elbírálásba be-
 kell vonni a megyei FM hivatalt. A
vadgazdálkodási berendezések érté-
két előzetesen fel kell becsülni, és
ezt az új bérlőnek egy összegben meg
kell térítenie. Azonos feltételek esetén
a régi bérlőnek elő haszonbérleti jo-
ga van.

– h – y –

Őszi Vadászokupa löverseny

Kezdő vadászok részére, akiknek
nem sok lehetőségük volt, hogy
megismerkedjenek saját fegyverük-
kel, adott lökésfejlesztő lehetősé-
get a Vadászok és Természetvé-
dők Közép-Magyarországi Szövet-
sége és a Magyar Vadászportlövők
Egyesülete szeptember 25-én,
Nagytétényben. Három és félezer –
az utóbbi években vizsgázott – kez-
dő vadásznak küldtek ki a rende-
zők meghívót.

A verseny előtt két alkalommal
volt edzési lehetőség, de a vártnál
sajnos, jóval kevesebben vették
igénybe mind az edzés, mind a ver-
seny lehetőségét.

A verseny kedvező időjárás mel-
lett kezdődött a kiírásnak megfele-
lő ausztrál rendszerrel. A lövészek
négy pályán 2 x 20 korongra lőttek,
és a rendezők úgy alakították ki a
pályákat, hogy az megközelítse az
igazi vadászatokon is előforduló lö-
riányokat.

A résztvevők maroknyi elszánt
csapata sok tapasztalatot szerzett
azzal, hogy gyakorlati lövészek se-
gitették őket a technika elsajátításá-
ban. Az eredmény a következőké-
ppen alakult:

Egyéni eredmény kezdők kategóriában

I. Horváth Zoltán	40/24 korong
II. Németi Péter	40/24 korong
III. Laczkó Róbert	40/22 korong
IV. Török Zsolt	40/19 korong
V. Vonenna László	40/17 korong
Háfra Mihály	40/17 korong
Merényi László	40/17 korong

Egyéni eredmény haladók kategóriában

I. Nagy Varga Géza	40/35 korong
II. Rónai Rudolf	40/35 korong
III. Talabos István	40/34 korong
IV. Nagy Péter	40/33 korong

Csapateredmény kezdők kategóriában

I. Solymok csapata	
- Török Zsolt	40/19 korong
- Krenyácz Balázs	40/16 korong

- Zsigmond László	40/10 korong
- Kralovánszky Tibor	40/5 korong
Összesen:	50 korong

Csapateredmény haladók kategóriában

I. Pest megye csapata	
- Rónai Rudolf	40/35 korong
- Sebestyén Sándor	40/33 korong
- Nagy Péter	40/33 korong
- Szabó Zoltán	40/32 korong
Összesen	133 korong

II. Talabos TIM csapata

- Talabos István	40/34 korong
- Somogyi Sándor	40/32 korong
- Sztankovics Ede	40/32 korong
- Takács József	40/25 korong
Összesen:	123 korong

Az egyéni és csapatszerlegeket, vala-
mint a díjakat Szabó Zoltán megyei
vadászati főfelügyelő és Nagy Pé-
ter, a megyei sportlövő bizottság el-
nöke adta át.

Gál Ferenc
lőtérvezető

NAGY MAGYAR VADÁSZOK

AZ „ÚJRATEMETÉS” ADTA A MEGEMLÉKEZÉS LEHETŐSÉGÉT NÉHAI KORMÁNYZÓNKRA, VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓSRA. TESSZÜK EZT ANÉLKÜL, HOGY BÁRMIFÉLE ÉRTÉKELÉST ADNÁNK FÉL ÉVSZÁZAD TÁVLATÁBÓL. AZ AZONBAN TÖRTÉNELMI TÉNY, HOGY KORÁNAK VADÁSZAI ÖNMAGÁVAL SZEMBEN IS KATONÁSAN SZIGORÚ, ETIKUS SPORTEMBERT TISZTELHETEK AZ AKKORI IDŐK ELSŐ EMBERÉBEN, AKI SOHA NEM ÉLT VISSZA POZÍCIÓJÁBÓL ADÓDÓ ELŐNYÖKKEL, MIND A SAJÁT BIRTOKÁN FOLYTATOTT PÉLDAMUTATÓ APRÓVAD-GAZDÁLKODÁSA SORÁN, MIND A KORONAURALMI ERDŐBIRTOKOKON. AZ AKKORI „PROTOKOLLTERÜLETEK” JELENTŐS SZEREPE T JÁTSZOTTAK AZ ORSZÁG KÜLPOLITIKÁJÁBAN, URALKODÓK, DIPLOMATÁK VOLTAK A HÍRES VENDÉGEK, AKIKNEK SZÓRAKOZÁSÁRÓL SOK ESETBEN A NAPI SAJTÓ IS BESZÁMOLT. SOKAT NYERT MINDEZEKSEL A SZAKTERÜLET IS, HISZEN EURÓPAI ÉS VILÁGHÍRŰ SZAKEMBERGÁRDA NEVELŐDÖTT EZEKEN A TERÜLETEKEN. VÉGTÉRE IS EZ A TUDÁS ÉS GYAKORLAT VOLT AZ ALAPJA A VILÁGÉGÉS UTÁN KÖVETKEZŐ EMBERFELETTI MUNKÁNAK, AMELY NÉHÁNY ÉVTIZED ALATT MÁR ÚJRA VILÁGRASZÓLÓ EREDMÉNYEKET HOZOTT. A TÖRTÉNELMI SZEMÉLYISÉGEK ÉRTÉKELÉSÉT ELVÉGZI AZ UTÓKOR, HISZEN RENDKÍVÜL ÁRNYALT ÉS ÖSSZETETT A JÓCSKÁN ELKÖDŐSÍTETT KÉP. AZT AZONBAN MA MÁR SENKI NEM VITATJA, HOGY VOLT KORMÁNYZÓNK NEM HIÁNYOZHAT A NAGY MAGYAR VADÁSZOK ARCKÉPCSARNOKÁBÓL.

VITÉZ NAGYBÁNYAI HORTHY MIKLÓS 1868–1957

Horthy Miklós Kenderesen (Szolnok vm.) született 1868. június 18-án. Alsóbb iskoláinak befejezése után elvégezte a fiumei Haditengerészeti Akadémiát. Ezután különböző beosztásokban szolgált, majd 1909-től 1914-ig Ferenc József szárnysegédje volt. Az I. világháborúban cirkálóparancsnok, 1918-tól flottaparancsnok és ellentengernagy, majd az osztrák-magyar flotta főparancsnoka. 1920–1944 között Magyarország kormányzója.

Horthyról, a vadászról, a kortársak nagyon kevesen és keveset publikáltak. Egyikük azonban a „Nimród vadászújság”-ban megjelent cikkében a következőket írta: „Vitéz Nagybányai Horthy Miklós kormányzó mindenkié, minden magyaré, s szívében van mindannyiunknak. De Horthy Miklós, a vadász egy kicsit még ezen felül is a miénk, magyar vadászoké.” Majd így folytatta: „... A kenderesi családi birtokon fogott először kezébe vadászfegyvert, és vadászott az anyai ház tradíciói nyomán bontakozott ki.” Sok évvel később aztán, amikor Ferenc József szárnysegédje lett, vadászszenvélyét igazi fejlődési környezetben elégíthette ki az

ischli és mörzsteggi (Ausztia) hegyek között. Szívesen vadászott az erdők koronás királyára, a gímszarvasra, azonban legkedvesebb vadja mindig a vadisznó maradt. Őzet alig, muflont ketőt, dámot pedig – adataim szerint – egyet sem lőtt.

Essék néhány szó a vadászat, vadgazdálkodás terén kifejtett mindenképpen pozitív tevékenységéről is. Elvitathatatlán érdeme, hogy kitűnő érzékkel választotta ki a legkiválóbb vadászati szakembereket, s olyan beosztásokba helyezte őket, ahol lehetőségük nyílt érvényesíteni óriási szakmai tapasztalataikat. Ez történt a magyar nemzet 1867-es koronázási ajándéka, a gödöllői erdőségek esetében is. A koronauradalmi erdők vadállománya a kommun alatt jelentős károkat szenvedett. Hiteles források szerint állítólag az 1920-as években mindössze két szarvasbika járta a gödöllői határt. Horthy a károk helyreállítása érdekében megszervezte a magyar királyi vadászati hivatal, és élére Nemeskéri Kiss Gézát – az egyik legkiválóbb magyar vadászt – nevezte ki. Magán-vadászterületét, a kenderesi birtokot, egy évtized alatt Szolnok megye egyik vad-

ban leggazdagabb területévé fejlesztette. Szenvélyes vadász volt, ugyanakkor szerette és óvta a vadat. Gödöllőn és Mezőhegyesen kívül rendszeresen részt vett gróf Ráday Gedeon – a Nemzeti Vadászati Védegyelet elnökének – somodori (Somogy vm.) fácánvadászatain, Nemeskéri Kiss Géza, Nemeskéri Kiss Sándor, gróf Széchenyi Gyula, báró Urbán Péter és dr. Polgár Kálmán társaságában. Az egyik ilyen 1930-ban megtartott kétnapos vadászat eredménye – két róka és négy szalonka beszámításával – 1850 fácán volt.

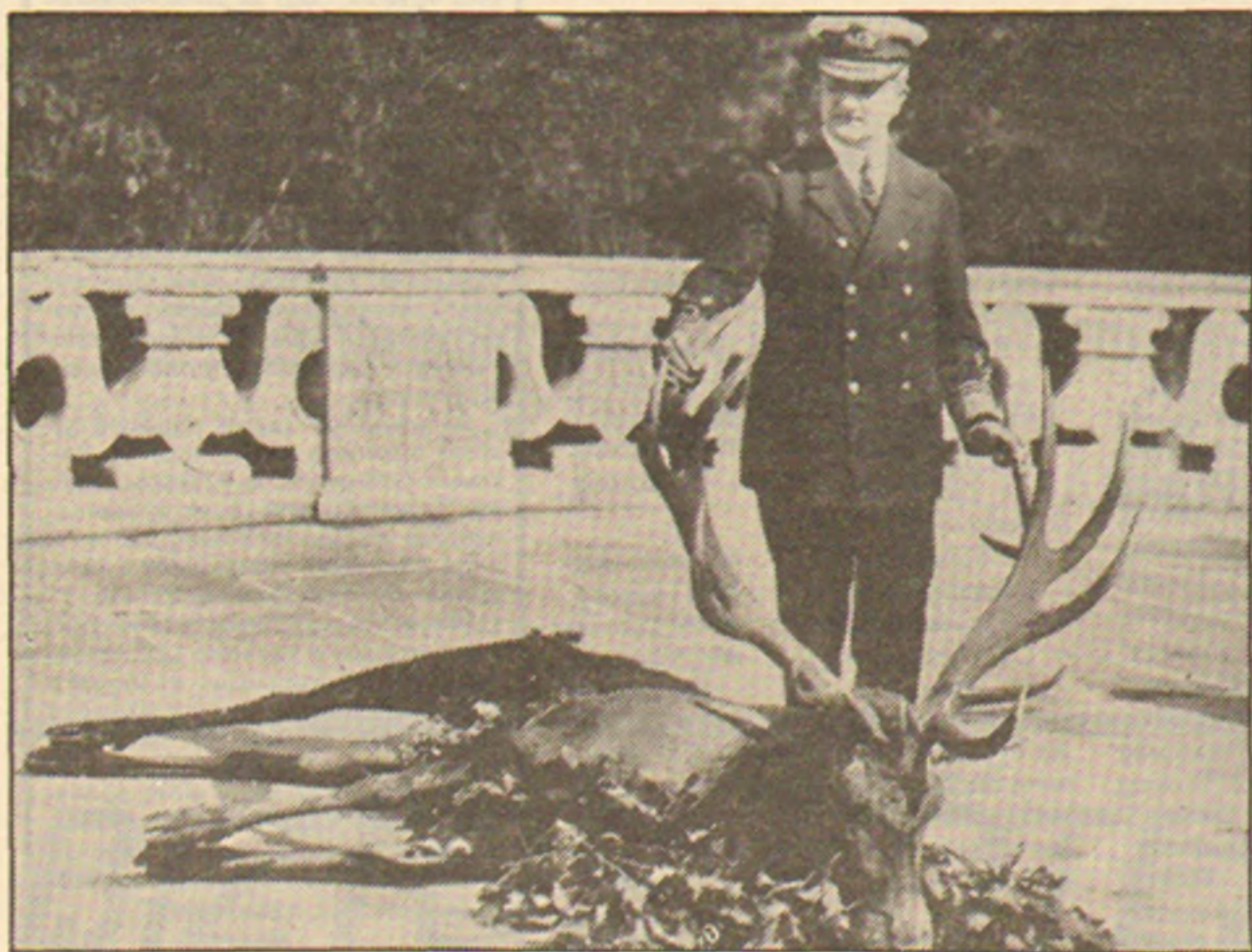
Minden komolyabb vadászati mozgalom iránt élénken érdeklődött. Az 1917-ben megalakult „Magyar Vadászok Országos Szövetségének” fővédnöke volt. Jelen volt a Magyar Kir. Mezőgazdasági Múzeumban az „Országos Magyar Vadászati Védegyelet” által 1925-ben – megrendezett trófea és vadászati ipari kiállítás ünnepélyes megnyitóján is. Ezen kívül gyakori látogatója volt az 1944-ig évente megrendezett trófeakiállításoknak, ahol rendszeresen bemutatták az általa elejtett vadfajok trófeáit is. 1925. október 15-én Valkón (Pest vm.) lőtt 18-as bikájának agancsa I. díjat

(aranyérem) és a „legjobb szarvasagancsnak” járó tiszteletdíjat kapta. Ugyanezen a kiállításon vadkanagyara szintén I. díjat (aranyérem) kapott. A vadkant Isaszegen (Pest vm.) ejtette el 1925. április 2-án. Fenti két vadfaj trófeáival a későbbi kiállításokon is több díjat nyert. Őzagancsai, amelyek viselőinek zömét Gödöllőn lőtte, általában a középmezőnyben végeztek. Az 1927-es kiállításon szerepelt először és utoljára két mufloncsigája, mindkettő bronzérmes lett. Az egyiket Visegrádon, a másikat Királyszálláson (Fejér vm.) ejtette el.

Kár, hogy ma már egyetlen trófeája sincs közgyűjteményben, löjegyzekei és vadászati tárgyai is mind eltűntek az elmúlt fél évszázad során. Pedig elismerjük vagy sem, mindezek vadásztörténelmünk részét jelentették és képezték, s képezhetnék ma is.

1944. október 15-én államfői hatalmáról lemondott, majd a háború befejezése után Németországban amerikai fogságba került. Később Portugáliában (Estoril) telepedett le, és itt élt 1957. február 9-én bekövetkezett haláláig.

Bányai József

A SZOKÁSOK, A HAGYOMÁNYOK, ÉS A TISZTESSÉG A VADÁSZATBAN

A vadászszokások, -hagyományok földrészenként, országonként, sőt tájanként eltérő módon alakultak ki. A különbség egyrészt történelmi vonatkozásokra, másrészt az ember létét meghatározó környezeti tényezőkre, társadalmi, politikai és gazdasági sajátosságokra vezethető vissza. Lássunk néhány példát.

Európa nagy részén, így hazánkban is a les, a cserkelés, a hajtás, a terelés és az egyéb ismert vadászati mód dívik, ezek szervezésének és gyakorlásának kialakult formáit tartjuk vadásziasnak. A távol-keleti országok többségében egyrészt a prémes állatok vadászata, másrészt a „termelés” jellegű létfenntartó vadászat szabja meg azok gyakorlásának szabályait.

Franciaországban még ma is a szertartásosan pompás külsőségek között űzött lovas falkavadászat („chasse a course”) jelenti a tehetős polgárok szórakozásának fénypontját, aminek kialakultak a korabeli társadalom által elfogadott normái, hagyományai.

A skandináv államokban nyírfajdra, sikefajdra, erre a célra „szakosított” kutyával (lajkával) vadásznak, ezt tartják vadásziasnak és célravezetőnek. A kutya elől fára felgallyazó madarat ültében ejtik el, míg Közép- és Nyugat-Európában és a Balkán-félszigeten is a tavaszi dürgés idején a beszállófán (vagy esetleg a földön, mint például Erdélyben) becserkészve, „beugorva” szokás terítékre hozni a siketfajdkakast. A nyírfajdot pedig a rendszeresen kialakult dürgési helyeken felállított leskunyhóban (ügynevezett ernyőben) várják és a kunyhó résén a kidugott csöví fegyverrel ejtik el az előtűk földön dürgő, bohókás násztáncot lejtő madarat Európa többi vadászai. Viszont gyalogló vagy fölgallyazott fácánra (ha csak nem sebzett), vacoló nyúlra, barázdában meghúzódo fogolycsapatra löni tilos és vadászati az európai normák és hagyományok szerint. Csülkös vadnak álló helyzetben golyólövés dukál! A vadnak esélyt kell adni a menekülésre...

Hogy melyik vadászati mód „vadásziasabb”, sportszerűbb, vadat kímélőbb, azt bizony nehéz eldönteni: a végcélhoz, a vad elejtéséhez vezető út lefutása, a fegyver ravaszának elhúzása során tanúsított magatartás minősíti, fémjelzi a vadászt. A részleteket bízunk azokra, akik ebben a csodálatos élményben – még – részesülhetnek: lelkükön szárad minden meggondolatlan cselekedet. Végül is „De gustibus non est disputandum”, azaz az ízlé-

sek különböznek. Eppen ezért például nem lehet elítélni a (dél) francia vadászok azon szokását sem, hogy a vonuló őrvölgalambokat magaslesről lövik, így rövidítik a lőtávot, fokozzák az esélyt. Mások meg csalimadarakkal bővíthetőségeiket vadkacsára, galambokra vadászva.

Íme néhány példa, ami érzékelteti a vadászat, a vadászszokások és -hagyományok sokszínűségét, változatosságát: a maga nemében megannyi felvillanása a vadásztisztességnek, vadászetikának. A vadásztörvények pedig megteremtik a vadászat gyakorlásának, a hagyományok megőrzésének jogi, törvényes feltételrendszerét.

A törvény előírásainak megszegőit a hatóságok mindenkor üldözték és ma is felelősségre vonják: azonban a jóézés, az illendőség, a szabálysértés és a vétség széles határán innen és túl olykor találkozhatunk a vadászetika megcsúfolásának elgondolkodtató eseteivel is. Így például éppen a törvény adta lehetőség maradéktalan kihasználása súrolhatja vagy sértheti a vadásztisztesség köreit. Gondoljunk csak a dúvadnak minősülő vaddisznó (koca) ellési vagy ivadékfogyasztási időben történő elejtésére. A törvény ugyan lehetővé teszi – az apasztásuk helyenként indokolt is lehet –, de a jóézés, a tisztesség tiltakozik ellene. És még sorolhatnánk a példákat.

Egyébként a vadászszokások, -hagyományok, a vadászat gyakorlásának formái és viselkedésnormái, szabályai, az ezzel kapcsolatos személyi és társadalmi elvárások, illetve velejárók kialakulása – a dolog természeténél fogva – a korabeli társadalom vezető rétegének (arisztokrácia, módosabb polgárság) ízléséből, kifinomult igényéből fogant. Ezek a formások tették Európában a vadászatot rangot és megtiszteltetést sugárzó kiemelt eseménnyé. Ebben a magatartásban tehát nemcsak a „vadászati jómód” volt a mértékadó, hanem a vad megbecsülése, elejtésének vadászias formái és az elejtett vadnak kijáró végtisztesség is. A zsákmányolás ősi ösztönét felváltották az ünnepi rangra emelt vadászat külsőségekkel ékesített (öltözék, kürtszó stb.), egyre civilizáltabb, kulturáltabb módozatai, szokásai.

Ezeket a szokásokat, hagyományokat mentette át a vadászok egyre szélesedő tábora napjainkig, amelyek fenntartása, ápolása ma is, a megváltozott társadalmi viszonyok között is, minden vadászt kötelez. Mint ahogy az ember a hitét, meggyőződését is megvallja és vállalja, úgy a vadászoknak sem kell

és szabad arcpirulva szégyenkezniük, félrehúzódnuk, ha netán átmenetileg más nézetek is felmerülnek a vadászat megítélésével kapcsolatban. A másság, a mások véleménye nem mindig az egyetlen alternatíva és nem mindig az egyetlen, megfellebbezhetetlen igazság is. Így van ez egyébként társadalmunk minden területén!

És így vagyunk például mi is a ragadozó-zsákmányállat (préda) viszony megítélésével kapcsolatban is. Van, aki a ragadozónak „drukkol”, van aki az áldozatnak: én mindig a gyengébb pártján állok még akkor is, ha ismerem, elismerem e jelenség természet szabta ökológiai és biológiai összefüggéseinek hátterét. Aki látott már menyét elől menekülő pockot vagy süldő nyúl nyakára (ütőerére) tapadt menyétet, nyestet, avagy a hēja karmai között vergődő foglyot, galambot – hogy a nagyragadozók szinte lélegzetelállítóan lenyűgöző, félelmetes zsákmányolási módjáról ne is beszéljünk –, az aligha tud az adott pillanatban az üldözőnek, a „gyilkosnak” szurkolni. A legjobb esetben mindkettőnek: a döntetlennek. Ez viszont a természet törvényei szerint nem megy, nem működhet hosszú távon.

És egy kicsit így vagyunk a növényevőkkel is: ebben az esetben vajon a növény vagy az azzal táplálkozó-e a kiszolgáltatottabb? Persze tudjuk, hogy az állatvilág léte a növényvilág létének függvénye és nem megfordítva. De mégis, nehéz minden esetben az érzelmek az értelemmel élesen elhatárolni. Az ilyen jelenségek tárgyilagos megítéléséhez szükségeltetik a természeti jelenségek közötti összefüggések józan mérlegelése, ismerete és az ember környezetével szemben fennálló felelősségtudata, saját jól felfogott érdekét is. A kipszult állat- vagy növényfajok soha többé fel nem támaszthatók, a megsebzett ökoszisztémák hegei nehezen gyógyíthatók. Ezért a vadászok felelősége (is) ezen a téren szinte felbecsülhetetlen.

A bűn és az erény az idők forogtatásában más és más értelmezést kapott a vadászatban is – Tiborctól napjainkig... És ki vesse az első követ a másikra? Vajon ki nem súrolta még a vadászetika, a vadásztisztesség erkölcsi normáinak határait olykor önszántán kívül, avagy saját gyengeségéből, esendőségéből adódóan – gyermek (serdülő) korától napjainkig? Maradjon ez költői kérdés: de a jóra, a vadásztisztesség maradéktalan betartására törekedni kell – rendületlenül.

Dr. Bencze Lajos

A vadászati ismeretek kézikönyve

Gróf Nádasdy Ferenc elnökletével 1884. július 4-én az Országos Magyar Vadászati Védőegylet igazgatósága eredeti, igazi magyar vadászati kézikönyv megírását határozta el.

A három kötetben megjelentetni szándékozott „Vadászati Ismeretek Kézikönyve”-nek megírására a kor legelismertebb vadászati szakembereit kérték fel.

Bölcszázai Belházy Jenő magyar királyi erdőtitkár az első kötetben témáját három részre osztotta fel.

Az első cím a fegyvertan, amely a kor technikai színvonalán a legmodernebb gyakorlati ismereteket nyújtotta a vadászoknak. A mai olvasó számára izgalmas, érdekes fegyvertörténeti ismertetés.

A második része: fogókészülékek, csalétek, hívók, hurkos és a vadászatnál még szükséges egyéb berendezésekről, szerszámokról és tárgyakról szól. Számos, a mai vadászok által csak hallomásból – vagy még úgy sem – ismert eszközöt ír le, rendkívül sok, napjainkban is hasznosítható ismeretre tehetünk szert olvasása közben.

A harmadik rész a vadászekekkel foglalkozik. Az érdekes fajtaleírások mellett hasznos és ma is helytálló ismereteket szerezhethetünk a vadászekek tartásáról, neveléséről, tanításáról.

A második kötet a hazai vadfajok természetrajzát adja, Szécsi Zsigmond magyar királyi erdőtanácsos munkája. Természetesen a történelmi Magyarország területén élő, akkor vadászható állatok életmódja, táplálkozása, viselkedési sajátosságai, szaporodása, betegségei és nyoma, tehát a gyakorlat számára lényeges ismereteket hangsúlyozta. Élvezetes, ma is jól hasznosítható olvasmány.

Illés Nándor magyar királyi főerdőtanácsos alkotta meg az eredetileg két részre, de egy kötetre tervezett, végül is terjedelme miatt két kötetben megjelentetett harmadik kötetet.

A vadászat kezelésének és gyakorlásának elválasztása mai szóhasználatlaltal a vadgazdálkodás és vadászat külön-külön tárgyalását jelenti. Hatalmas ismeretanyagot ad az olvasónak, jelenleg is értékelhető elméleti és főként gyakorlati tudnivalókkal. A kiváló vadászati szakemberek és szakírók örök időkre maradandó művet alkottak.

Napjaink vadásza nemcsak érdekes olvasmányként, hanem vadászati ismereteit jelentősen gyarapító szakkönyvként is forgathatja az enciklopédiát, amely olyan alapmunka, ami nem hiányozhat egyetlen magára valamit adó vadászember könyvespolcáról sem.

A sokáig szinte megszerzhetetlen könyvritkaság most igényes reprint kiadásban, elérhető áron, részletre rendelhető meg, jelentős kedvezményrel, amelynek megrendelőlapját és a csekket szeptemberi és októberi számunkban adtuk közre.

Dr. Borzsák Benő

Megrendelhető: Lipták Kiadó, 8646 Balatonfenyves, Fenyvesi út 2. Telefon és fax: 85/360-918.

VADÁSZOK A SAJTÓBAN

A Földművelésügyi Minisztérium nemrégiben napvilágot látott földtörvénytervezete ismét felkorbácsolta az indulatokat, előtérbe állítva a termőföld-tulajdonosok és a vadásztársadalom közötti ellentétet. Egyes vélekedések szerint ugyanis a tulajdonosok, az erdészek és a vadászok háromszögében nagy viták dúlnak arról, kié legyen a vadászati jog. Ezt a témát több lap is körbejárta az elmúlt hetekben, csakúgy, mint azt: kit illet meg a vadászati jog értékesítéséből befolyó bevétel, vagy hogy mit terveznek az illetékesek a mindinkább elszaporodó orrvadászok megfékezésére.

„A földtulajdonosokat érdekeltté kell tenni a vadgazdálkodásban-vadászatban, aminek egyik legfontosabb eszköze, hogy amit alanyi jogon állami tulajdonba vettek, ismét uratlan jószágoknak, »res nulliusnak« kell nyilvánítani – fejt ki **A vadászat és a földtörvény** című cikkében **Gera Pál**, a Fidesz Zöld Frakció természetvédelmi referense a **Népszabadság** hasábjain. – A vadgazdálkodás – és annak részeként a vadászat – egyike a termőföldön való gazdálkodási ágaknak, amely a többitől el nem választható. A terület tulajdonosa maga kell hogy eldönthesse, melyik gazdálkodási ágat vagy azok kombinációját választja, így természetesen azt is, hogy milyen súllyal kezeli a vadgazdálkodást-vadászatot. (...) Az a megfellebbezhetetlen kijelentés, hogy a földtulajdonosok lelőnek majd mindent, nem más, mint alapos elferdíté-

se a tényeknek. Először is, a földek tulajdonosai is vannak annyira törvénytisztelők, mint a vadásztársaságok tagjai, így semmivel se fenyegeti nagyobb veszély a vadállományt részükéről, mint néhány önmagáról megfélemlítő vadásztársasági »sportvadász«.

„Érvényben van az 1961. évi VII. számú, az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló törvény, amely szerint a vadászati jog az államé. Ha tehát én vagyok a tulajdonos, meg kell hogy egyezzek a vadásztársasággal, mennyit fizet a vadkárokért. De hogy mit hoz a jövő, arról csakugyan megoszlanak a vélemények, s beleszólhatnak az önkormányzatok is... Tehát holmi prognózisra bajos vállalkozni” – mondja **Dauer Márton**, az erdészeti hivatal elnöke abban az interjúban, amely a **Heti Magyarországon** olvasható **Kész az erdőtörvény-javaslat** címmel.

A vadászatnak az ökológiai egyensúlyban betöltött szerepét elemzi az **Észak-Magyarország Természetvédelem és vadászat** című írása. „A vadállomány megőrzendő nemzeti kincs. E megőrzés óvást, tilalmakat, gondozást, tenyésztést, telepítést és újratelepítést jelent, valamint az ökológiai egyensúly keresését és megtartását. Az egyensúlytartás egyik része a ragadozó-áldozat kapcsolata, nagyragadozók hiányában a vadászat. A vadállomány passzív védelme kudarcra ítélt. A vadászat elismerten fontos szerepet tölt be tehát a vadon élő állatok közötti egyensúly megteremtésében, aktív természetvédelmet valósít meg. Mind a természetvédelem, mind a vadgazdálkodás és a vadászat a jövő érdekében munkálkodik, ami az érdek-

közösséget még szorosabbá fűzi. A természetvédelem fontossága a vadászokkal szemben nem pusztán kívánalom, hanem egyben jogi kötelezettség is, mivel hazánkban a vadászatot szigorú törvények szabályozzák, összhangban a természetvédelemről szóló jogszabályokkal.”

„Kissé megkésett a szarvasbögés, de a nyugati vadászok egy része már a nálunk keletebbre eső, olcsóbb erdőt keresi fel. A hazai vadásztársaságokban viszont egyre több az olyan újjagazdag, akik számára ismeretlen a vadászati kultúra, ők csak pufogtatni akarnak – olvasható **Az idén megkészt a szarvasbögés** címmel a **Népszabadságban**. – A privatizáció a vadásztársadalom számára nem hozott érdemi változást, mert a privatizált erdőkben lévő vad az állam tulajdona. Az önkormányzati törvény szerint a vadászati jog értékesítéséből befolyó bevétel a helyi önkormányzaté. Ennek az érvényesítésére azonban az Alkotmánybíróság határozatára volt szükség, mert az állami erdőgazdaságok nem utalták át a pénzeket. (...) Külön gond a vadgazdaságok számára, hogy megszaporodott az orrvadászok száma. A vadászoknak – ellentétben a korábbi időkkel – nincs előállítási joguk, és nem élvezik a hivatalos személynek kijáró fokozott büntetőjogi védelmet sem. Ha orrvadászokkal találkozunk, két tanú szükséges a tettenérés utólagos megállapításához, vagy rendőrt kell hívniuk. Márpedig a vadászok az erdőt nem csoportosan járják, s arra sem számíthatnak, hogy az orrvadász udvariasan megvárja, amíg elszaladnak rendőrt.”

E témával kapcsolatos a **Népszava Orvvadászok** című információja is, amely szerint: „Magyarországon 70 ezer vadász rendelkezik – hivatalosan – lőfegyverrel, vadászbizonyosítvánnyal, vadászbizonyosítvánnyal azonban mindössze 40 ezren váltottak. A rendőrség feltételezi, hogy nem a kedvük, hanem a pénzük kevesebb a nemes vadak kilövésére. Ezért a jövőben a sport- és hivatalos vadászokkal együttműködve az eddiginél is szigorúbban ellenőrzik a vadászatok rendjét, a fegyvertartás szabályainak betartását. Átvizsgálják az elejtett és elszállított vadakkal kapcsolatos nyilvántartásokat is. Az utóbbi időben különösen Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád és Pest megyékben emelkedett az orvvadászok száma.”

Légi vadászokkal ismerkedhetünk meg a **Reggeli Délvilág** olvasói: a **Végtelen puszták** című riport a solymászat kulisszatitkait tárja fel. „A solymászat voltaképpen a vadászat egyik ága, azt jelenti, hogy a vadász idomított madarával fogja meg a zsákmányállatot. Nálunk a préda leginkább fácán, nyúl, galamb avagy gerle. A solymászatot a keleti népek hozták be Európába, s az a középkorban már királyi szórakozásnak számított. Egy-egy nemes madár fejedelmi ajándék volt, az ára csillagászati magasságokat ért el. Ha az ember megnézi például a magyar kártyát, a piros felsőn Gessler Herbert is sólymot ültet a kezén. Nálunk rendelt a sólyom- és sasfélék befogását, hozzájuk csak tenyésztés útján lehet jutni. Ezért legtöbbször héjával vadásznak, amely fácántelepek környékén lőhető és befogható.”

SZKÍTA SZARVAS A ZÁSZLÓN

Európában és Ázsiában már évezredek óta különös tisztelet övezte a szarvast. Elsősorban a gímszarvasról van szó, amelynek megjelenése, testalkata minden időben felkelte nemcsak a vadászok, hanem úgyszólván minden ember érdeklődését. Az ennek következtében kialakult szarvaskultuszok száma nagy és változatos. Hol mint totemállat – a nép tőle származtatta őseit –, hol mint vezérlő állat, az új hazát keresők – például Hunor és Magor – vezetésével érnek célhoz, hol mint a fény vagy egyenesen a Nap állata jelenik meg, és harcol a sötétséget képviselő kígyó ellen.

Mindezek a kultikus jelenségek nyomot hagytak a művészetben is. A szarvasábrázolások rendkívül gazdag változatai megtalálhatók a Pireneusoktól Kínáig és a Jütland-félszigettől (Dánia) Mezopotámiáig.

Minket, magyarokat talán leginkább azok a művészeti emlékek érdekelnék, amelyek a kelet-európai

síkságon, a Kaukázustól északra keletkeztek. Ezek a pusztákön vándoroltak őseink valamikor, és így érintkezésbe kerültek azzal a néppel is, amelytől nagy számban maradtak fenn szarvasábrázolások. A szkítákról van szó, akik az időszámítás előtti évezredben éltek a délorosz területeken. Természetesen érintkezésbe kerültek a görögökkel és a kaukázusi népekkel, de

eljutottak a Kárpát-medencébe is. Ezeknek a kapcsolatoknak a hatása meglátszik azokon a pajzsdíszítő aranylemezeken, amelyek stilizált szarvast láttatnak. Figyelemre méltó, hogy Magyarország területén

két helyről is került elő ilyen aranylemez. Az egyik a Borsod megyei Zöldhalompusztáról, a másik Tápionszentmártonról. Keletkezésük idejét az i. e. VI-IV. századra teszik.

Ilyen és hasonló szarvasábrázolások különféle lemezeken, csatokon, sokféle előfordultak. A tápionszentmártoni szarvashoz talán a leginkább hasonlít a kosztromszkajai, amely szintén hasonlít a leginkább az ábrázolja vadunkat, de nem olyan mértékben „összenyomott” állapotban.

Érdemes megjegyezni, hogy ezek nem gim-, hanem jávorszarvas-ábrázolások, legalábbis a két magyarországi lelet e faj küllemi jellemzőit mutatja.

A szeptember 19-én Majkon átadásra került zászló egyik oldalán annak a stilizált szarvast ábrázoló aranylemezen a rajza látható, amely az említett Zöldhalompusztán került elő a föld alól.

Csőre Pál

KÖNYVJELZŐ

Százötven szerző, négyeves munkájával, több tízezer címszóval megjelent a **Környezetvédelmi Lexikon** az Akadémiai Kiadó gondozásában. Az igényes vadászok figyelmébe ajánlható, mert az összes védett növény és állatfaj mellett az aktív természetvédelem és az ökológia tudományának minden címszavát, fogalmát megmagyarázza, és hangsúlyozott szerepet kap az ökológia.

Két új kötettel jelentkezett a Nimród Alapítvány is. Beregszászi György **„Zsarátok”** című elbeszéléskötete négy évtized vadászélményeit meséli el saját stílusban, keresetlen szavakkal. Az egykori Mavosz főelőadó megfordult az ország legtöbb vadászterületén, az idősebb vadászok közül a legtöbbnek személyes ismerőse, így az elbeszélésekben sokan közös élményeket is találhatnak.

Dr. Sterbetz István **„Vadludak országútján”** című könyve a vízivadászatának rejtelmeibe avatja olvasóit a néhai hihetetlen vadludterületektől napjaink „kóstolós” hűzásaikig. Az elmúlt asztalos évtized ugyancsak kedvezőtlen volt a hangulatos vízivadászatok szerelmeseinek, így a könyv segítségével elnosztalgiázhatunk hazánk egykor páratlan vízivadászájáról. A szerző saját sok évtizedes élményanyaggyűjtésén kívül segítségül hívja a „legnagyobbakat” is, jószereint minden jelentős vízivadonulóló hely – ma már ramsari terület – megjelenik lelki szemünk előtt, egykori fényes gazdagságával, titokzatos nádsuhogásával. A könyvet rendkívül értékes fekete-fehér archiv fotók és a szerző saját felvételei gazdagítják, teszi szemléletessé.

-h-

PISTA BÁCSI, A ZSENI

A fogolycsapat nagy berregéssel rebent fel a talpuk alól. Duplázásomra a két szélső kivált a csapatból. Az egyik szépen, összekapott szárnyakkal, mint egy súlygolyó, amit valami bajnok lökött messzire, halk dobbanással ért földet. A másik, elvesztett két farktollat, s még jó messzire repült, mire beletörődött a megváltoztathatatlanba, a végzetébe.

– Leesett! – kiáltott az unokabátyám, aki néhányszor eljött hajtani velem a vadászatokra. Olyankor a lőtt vadamat is cipelte, nem lévén vadszállító járműve a vadásztársaságnak. Még néhány pillanatig álltunk, és néztük azt a pontot, ahol a fű helyt adott tollas zsákmányoknak.

– Jegyezd meg jól, hová zuhant, ha odaérünk, vedd fel légy szíves! Éppen a te vonaladban van – válaszoltam.

Szemét le sem vette a helyről, úgy ment tovább a hajtásban, nehogy kárba vesszen madarunk.

– Pista bácsi nagyon rám húzódott, menjen egy kicsit vissza! – szólt oda néhány perc múlva baloldali szomszédjának, aki eleresztette füle mellett a figyelmeztetést, s puskáját markolászva még közelebb jött hozzám.

Már láttuk a lelőtt foglyot, ott feküdt szétterpesztett szárnyakkal a rövidre legelt gyepen, feledve tovaúzó csapatát.

Ezüsthajú vadásztársam még jobban megnyújtotta lépteit és hirtelen felkapta az árván fekvő madarat. Először azt hittük, kora ellenére udvarias akar lenni, de már akasztotta is a tarisznyája mellé, s ránk sem nézve megjegyezte.

– Még ott, messze lőttem, csak idáig repült.

Druszámmal elképedve néztünk egymásra.

– Te, az öreg a puskáját sem sütötte el! – szólt felháborodva.

– Nem baj, legyintettem, ne törődj velem! Az élmény úgyis az enyém, azt nem veheti el.

Ősz vadásztársunk ilyen ember. Még arra sem vesz fáradságot, hogy legalább mimelje a lövést. Egyszerűen csak felveszi a más által lőtt vadat, megy tovább. Ez a módszer igazán olcsóbb, a lőszer megmarad jövőre. Így vadászott mindig. Egy alkalommal, egy fácskavadászon, ahol elég közel kerültek a puskások egymáshoz, Tamás és közöttem lévő gazosból egy fácskakakas reppent fel, hangosan lármázva, kétségbeesetten

kakotolva. A két lövés szinte egynek hangzott, ami elcsendesítette a tarka tollú madarat. Hatalmas tollfelhő úszott a levegőben, jelezve, honnan esett le nagy puffanással közös zsákmányunk. Mind a ketten eltaláltuk.

– Fej vagy irás? – kérdezett fiatal vadásztársam, hogy a szerencse döntse el, melyikünké legyen a vad, és már nyúlt is a zsebébe az igazságosztó pénzdarabért.

– Tiéd! – szóltam oda, méltatlannak érezve az osztozkodást, és továbbindultam.

– Ne, Laci, ne csináld, együtt lőttük, döntsük hát el igazságosan, kié legyen! – kiáltott utánam.

– Tiéd! – szóltam vissza még egyszer hátrafordulva, és lábaim földbe gyökereztek. Osztozkodni vágyó társam háta mögül felkapta a kakast Pista bácsi, és már vitte is. Nem csak hogy el sem sütötte a puskáját, hanem ott sem volt! Nem is tudom, hogyan került oly hirtelen oda?

– Azaz a tied lehetett volna! – mutattam a távozó után, s kitért belőlem a nevetés, látva Tamás táva maradt száját.

Ma sem értem, miért jár vadászni az ilyen ember? Egyszerűbb, ha megvásárolja vadászata után. Időt s fáradságot takarít meg vele, és másnak sem okoz keserűséget vagy bosszúságot.

Álltunk a hajtás megkezdése előtt, hallgattuk az eligazítást a lattyakos hóban toporogva. Még tegnap este elszökött a hideg, valahová északra, s enyhe déli fuvalat rotyantotta meg a porzó fehér takarót. Csúfya idő lett. Először a csillagok bújtak sötét felhők mögé, hogy ne is lássák a szikrázó hó halálát. Szemük könnybe lábadt, siratták a földre hullott milliárdnyi társuk gyászos távozását. A csilingelő este puha, nyálkás éjszakává változott, s reggelre a szellő is megállt, otthagya a szépség halott lelkét, csontjainkba hatoló szürke köddé változottan.

– Frédi vigyázz, az Öreg mellé kerültél, aki mindenki vadját összeszedi!

– Tudom, de ma kioktatom, légy nyugodt! – szólt vissza barátom, aki értett az emberek büntetéséhez, hiszen ügyész volt évek óta.

Elindult a hajtás, s mi csúszkálva bukdácsoltunk a szántáson. Tejeje megolvadt, sáros kása, az alja

ILLUSZTRÁCIÓ: MIKLOSÓVITS LÁSZLÓ

jég. Menni is elég volt, nem még nyulat lőni s azt cipelni!

Már pattant is vackából az egyik nyúl, barátom lába alól, s ő azt szépen el is fektette. Szomszédja, a vadgyűjtő, tétova mozdulatot tett duplacsövűjének agya felé, de a törvény embere már oda is szólt neki.

– Pista bácsi, te lőtted! Mohó társunk ragyogó arccal csúszkált a zsákmány felé, és állt vissza a vonalba. Ővé volt az első nyúl aznap! Cipelhetette a vadászat végéig. Ez azonban nem jutott eszébe, csak a szépen lőtt nyulat s talán már a paprikást is látta incsiklandóan párologni maga előtt.

Alig mentünk tovább néhány métert, amikor újra szólt Frédi puskája. A vágató nyúl cigánykezeket vetett.

– Pista bácsi, a tiéd! Fehér hajú társunk ismét elkésett a lövéssel. Alig emelte meg fegyverét, el sem sütötte. Két nyúllal viszont már könnyebb egyensúlyozni, mint eggyel. Ott billegett hát az is rövidesen, örvendő „vadászunk” másik kezében. Neki már két nyula volt, másnak még egy sem!

Barátom vidáman kacintott felém, miközben az egész vonal a történeteket leste. Mindenki értette miről is van szó, csak Pista bácsi nem. Izzadva cipelte a nyulakat, amik a csúszós időben ugyancsak elhagyták magukat. Megállás pedig nem volt. Menni kellett a többiekkel. A nyulak meg egyre csak nehezdedek. Még a puska is az ő pártjukat fogta. Minduntalan lecsúszott telhetetlen gazdája válláról, akadályozva őt a menetelésben.

Az ügyész úr pedig kegyetlen volt. Minden nyulat eltalált, s már a harmadikat cipeltette, a társaság nagy multságára.

A három vad és a keveset használt mordály összebeszélhetett, mert ez utóbbi, az egyik pillanatban elgáncsolta az öreget, aki úgy vágódott hasra a mély szántásban, mintha gyakorlatozó kiskatoná lett volna. Küszködve, prűszkölve állt fel, s nyakán, vállán, keresztbe akasztotta az engedetlen és felesleges fegyvert. Így „lőtte” meg a negyediket is, még ugyanabban a hajtásban. Kezében három nyúl, a puska a nyakában, kétségbeesetten nézte a nehezen vágató nyulat, amint sáros papucsokkal bukfenchezik más lövésőtől.

– Szép volt, Pista bácsi, neked ma nagyon megy a lövés! – kiáltott csúfondárosan barátom, gondolva, most már végre beismeri idős társunk, hogy nem ő lőtte. Tévedett. Vállalta ezt a találatot is, holott a kezei úgy el voltak foglalva, hogy tölteni sem állt módjában.

Am egyszer Krisztus urunk kálváriája is véget ért, csakúgy, mint ez a hajtás. Fáradtan verődünk egy csoportba.

– Mi a manó, Pista bácsi négy nyulat lőtt? – kérdezte a vadászat vezetője, aki távolabb lévén a hajtásban nem látta a történeteket.

– Az Öreg csak ránézett a nyúlra, s az már feküdt is! – hangzott egy epés megjegyzés.

– Igen, a szemei villámokat szórtak, attól bukott fel mind! – toldotta meg egy másik az élcelődést.

A vadászmester nem értve a gúnyt, odament gratulálni.

– Pista bácsi, te egy zseni vagy! Kitért a nevetés. A villámok akkor kezdtek pattogni az ősz szemöldökök alól, amikor a vadászat végén, egész napos cipelés után, a fejadagot megkapta: összesen egyet.

Dúcz László

Ragyogó napsütésben indul a népes csapat

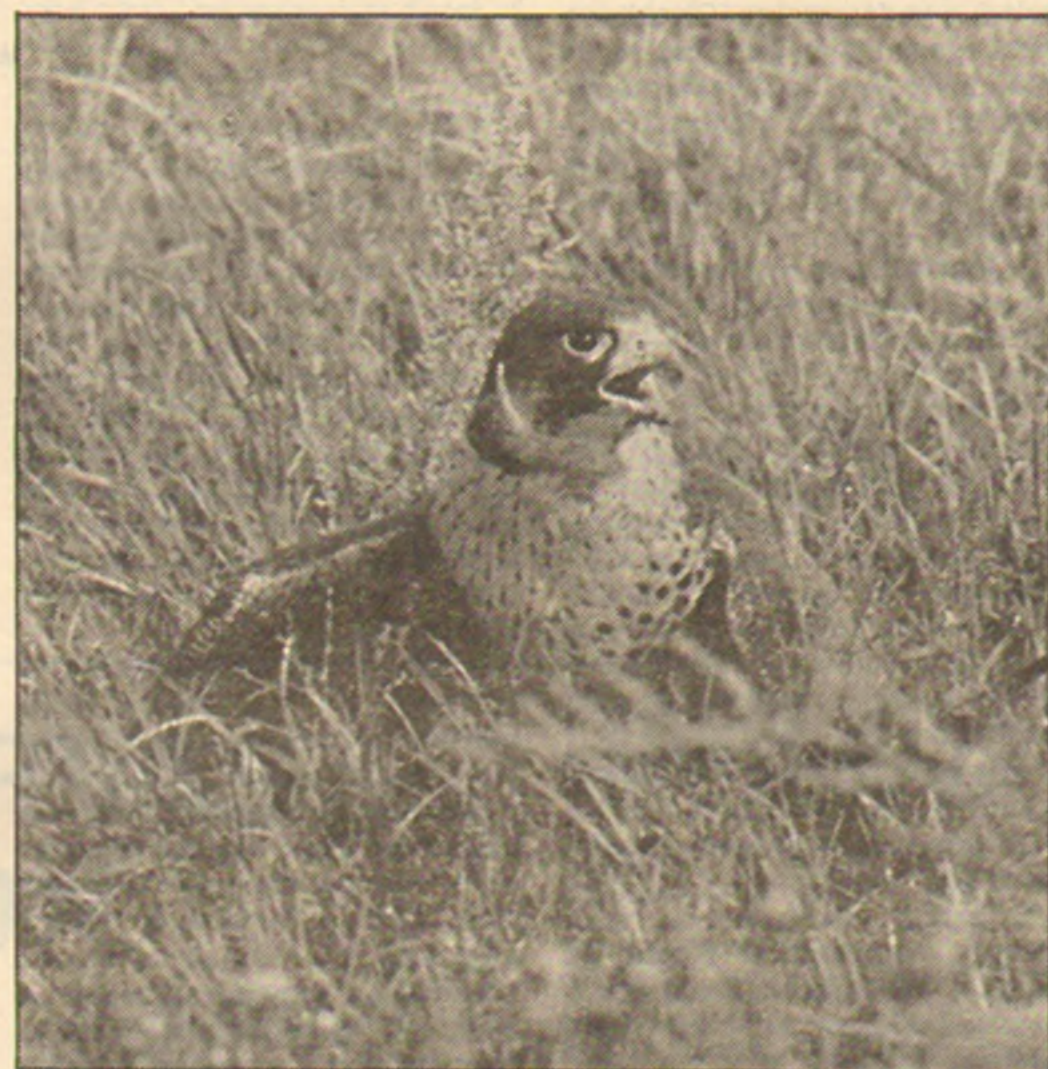

A szirti sasok pedzése előtt a kúrtszó elengedhetetlen

NEMZETKÖZI SOLYMÁSZTALÁLKOZÓRA

KERÜLT SOR HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET SZERVEZÉSÉBEN OKTÓBER 7-10. KÖZÖTT. MAGYAR, NÉMET, OSZTRÁK, SZLOVÁK, CSEH, WELSI ÉS ÍR SOLYMÁSZOK, HUSZONEGY HÉJÁVAL, KILENC SÓLYOMMAL, HAT SZIRTI SASSAL ÉS EGY VÖRÖSFARKÚ ÖLYVVEL GYÖNYÖRŰ IDŐBEN, KIVÁLÓ EREDMÉNNYEL PEDZETEK. SZÁZHARMINC RÉSZTVEVŐ GYÖNYÖRKÖDHETT A LÉGI KIRÁLYOK, VADÁSZSOLYMÁSZOK ÉS KUTYÁIK IGAZÁN LÁTVÁNYOS ÖSSZMUNKÁJÁBAN.

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

A pihenő alkalmas a tapasztalatok kicserélésére is

Nem lehet elég korán elkezdni, avagy a „törpök”

FRANKÓNIA

VADÁSZOK, FIGYELEM!

NAGYKERESKEDELMI RAKTÁRUNK 1993. NOVEMBER HÓNAPBAN AKCIÓT
HIRDET: IZS-18 ÉS IZS-18 E TÍPUSÚ 12/70 KALIBERŰ SÖRÉTES VADÁSZ-
FEGYVEREK (EGYCSÖVŰ)

REKLÁMÁRON 10 000 FT ÉS 11 250 FT-OS

FOGYASZTÓI ÁRON ÁTVEHETŐK, AMÍG A KÉSZLET TART.

VADÁSZFEGYVEREK, GÁZ- ÉS RIASZTÓFEGYVEREK, LÉGFEGYVEREK ÉS EZEK
LŐSZEREINEK, VALAMINT VADÁSZATI KIEGÉSZÍTŐCIKKEK SZÉLES VÁLASZ-
TÉKÁVAL VÁRJUK VISZONTELADÓINKAT, A GÖDÖLLŐ, ISASZEGI ÚTI TELEP-
HELYEN MŰKÖDŐ RAKTÁRUNKBAN

7.30-TÓL 15 ÓRÁIG.

TELEFONSZÁMUNK: 06-28/330-291; TELEFAXSZÁMUNK: 28/320-760

TEKMAS-EURO KFT

**AZ IGÉNYES
FEGYVER-
ÁPOLÓ**

PROBLÉMA A KORRÓZIÓ? NEM PROBLÉMA! A WD-40 MEGOLDJA
EZT, ÉS SOK EGYÉB FEGYVERÁPOLÁSI GONDJÁT: TISZTÍT, KEN
ÉS TELJES VÉDELMEZ NYÚJT.
KERESSE A SZAKÜZLETEKBEN, TÖBBEK KÖZÖTT: - ARANYFÁCÁN
ÁRUHÁZ - KETTNER-NIMRÓD KFT.
BÁRMILYEN EGYÉB KORRÓZIÓVÉDELMI ÉS KENÉSI GONDDAL
FORDULJON A SZAKÉRTŐKHÖZ:
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, BALATONI ÚT 6.
TEL.: 22/327-780; FAX: 22/315-524

OPEL CAMPO

HASZNOST A KELLEMESSEL

Az Opel Campo a kisfurgontól a kisteherautóig terjedő Opel haszongépjármű-kínálat figyelemre méltó tagja. Terepen és országúton, teher- és személyszállításra egyaránt kiemelkedő teljesítményt nyújt.

Minden megrendelt 4 ajtós Opel Campo gépkocsinhoz a rakteret záró műanyag fedelet adunk. (Ha már boldog Opel tulajdonos, a zárható fedelet - 95.000,- Ft + Áfa + szerelés áron - raktárról szállítjuk, akár a gépkocsi színére fényezve is.) Várjuk az Opel teljes típusválasztékával.

OPEL

AZ ÖN OPEL MÁRKAKERESKEDŐJE.

AGRO-PEL KFT. Bemutatóterem:
BUDAPEST, XV. ker. BUDAPEST, VII. ker.
Késmárk u. 100-102. Kertész u. 24-26.
Tel./Fax: 183-6565 Tel.: 269-6611, 269-6612
Nyitva: H-P 8.00-17.00 Nyitva: H-P 9.00-18.00
Szo. 8.00-12.00

VIZSLÁS HÍREK

A kilencedik Nagyalföld-Tisza-menti CACT vizslaversenyt Bács-Kiskun megyében, Kecelen, a Béke Vadásztársaság területén rendezték október 16-17-én.

Már a megnyitó előtt látszott, hogy a gondos előkészítés, szervezés magas színvonalú verseny lebonyolítását teszi lehetővé. A Bács-Kiskun Megyei Vadásztársaságok és Vadgazdálkodó Szervezetek Szövetsége elnöke, Bencze András nyitotta meg a rendezvényt, majd rá-

mutatott a vadászkutyák fontos szerepére a vadászaton. A szövetség messzemenő támogatásáról biztosította a megyei vadászok kynológiai tevékenységét.

A nevezésre jogosult 10 megyéből heten küldtek 15 versenyzőt. A megnyitó és a sorsolás után három munkaterületen kezdődött a nemes vetélkedő. A küzdelem végig nyitott és izgalmas volt. Sok azonos, jó képességű kutya közül a végső sorrend az alábbiak szerint alakult:

Csapatverseny	
I. Szolnok megye	690,5 pont
II. Bács-Kiskun megye	687,5 pont
III. Pest megye	632,0 pont

Egyéni eredmények	
1. Bor Zo Siak rszmv. vezette: Bozsó Béla, Szolnok megye	I/a CACT, 365,5 pont
2. Körösúti Bogi rszmv. vezette: Hegedűs Elek, Békés megye	I/b Res. CACT, 354,5 pont (a legjobb vizimunka különdíja)
3. Máta Csárdás rszmv. vezette: Font János, Bács-Kiskun megye	I/c 340,5 pont
4. Pitypang Strézi rszmv. vezette: Füzessy Tamás, Pest megye	II/a, 322 pont
5. Salbertligeti Elek rszmv. vezette: Urbán Miklós, Bács-Kiskun megye	II/b, 319,5 pont
6. Méregkeverői Gází rszmv. vezette: Tivalla Ferenc, Csongrád megye	III/a, 272,5 pont

A legjobb mezei és erdei munka különdíját Sábó Tomi dszmv. kapta. Vezetete: Perjési Győző, Bács-Kiskun megye.

A versenyről összességében el-

mondható, hogy az elmúlt idők egyik legmagasabb színvonalú rendezvénye volt, akár a szervezők, akár a résztvevő versenyzők felkészültségét vesszük figyelembe.

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

A bírói gárda nevében köszönetünket tolmácsolom az összes támogató, rendező és versenyző a korrekt hozzáállásához és a kynológiai

munka ezúton történő elősegítéséhez, népszerűsítéséhez.

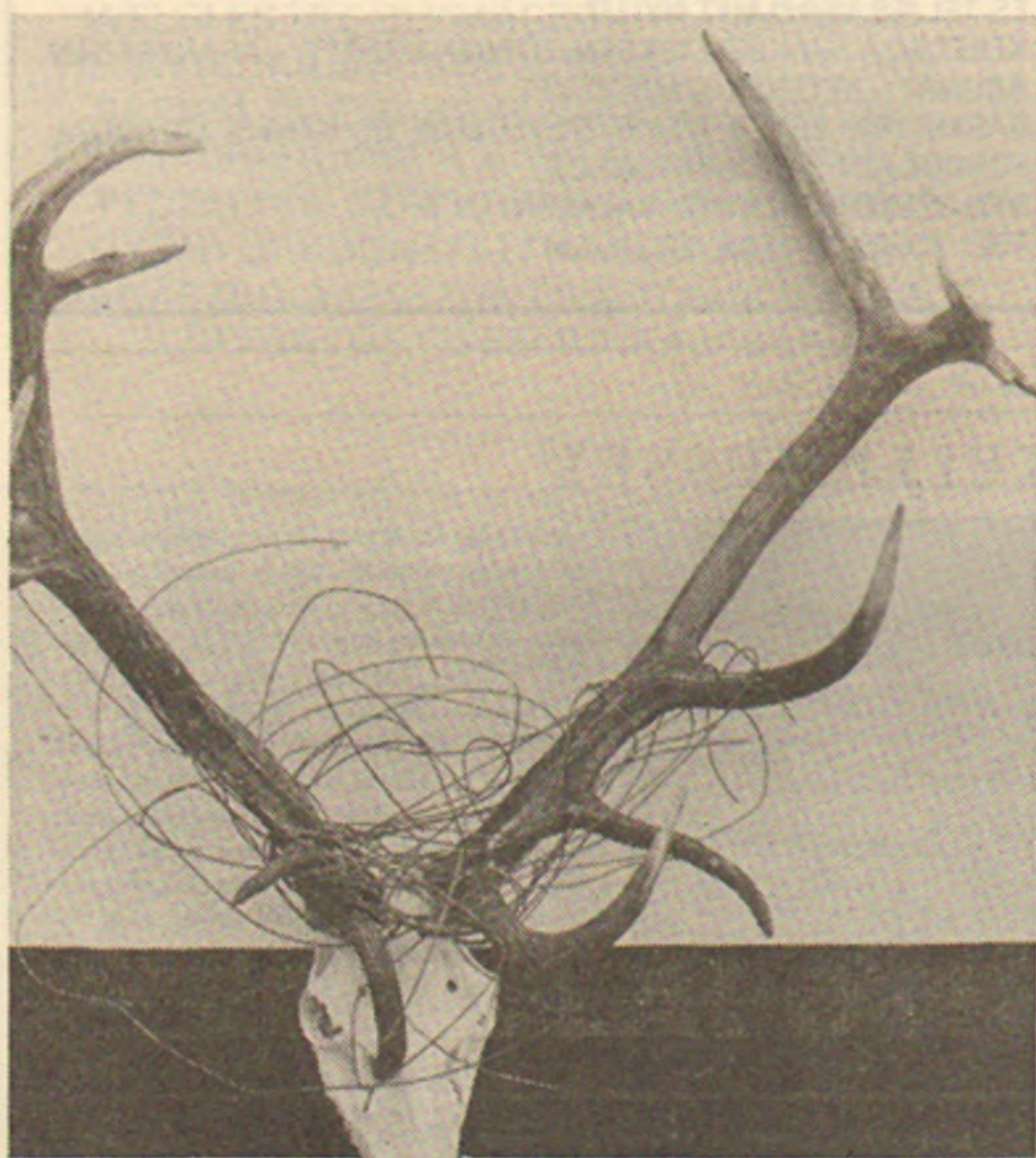
Pomázi Ágoston
OMVV Kynológiai
Bizottságának titkára

Nemzetközi drótszörű magyar vizsla versenyt rendezett a MEOE drszmv. klub és a Győr-Sopron-Moson Megyei Vadászszövetség Kynológiai Bizottsága 1993. október 9-10-én Kisbajcsón. Az eredmények a következők.

Csapatverseny	
I. Magyarország	728,0 pont
II. Hollandia	705,0 pont
III. Szlovákia	305,5 pont

Egyéni eredmények	
1. Perjési Győző (Magyarország)	I/a, CACT, CACIT 387,5 pont
2. Wert (Hollandia)	I/b, Res. CACT, Res. CACIT 357,5 pont
3. Osinga (Hollandia)	I/c, 348,0 pont
4. Huszár Tibor (Magyarország)	I/d, 340,5 pont
5. Csókás Ferenc (Szlovákia)	III/a, 305,5 pont

P. G.

A Zala megyei Homoktulva ennek a kilenc és Egy málnalugas kordon

komárom szőlőhegyén találták elpusztult félkilós szarvasagancsnak a viselőjét. huzaljai okozták keserves pusztulását.

KÉP ÉS SZÖVEG: POLSTER GABRIELLA

DR. LUMNITZER SÁNDOR EMLÉKVERSENY

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság és a Vadászok és Természetvédők Közép-Magyarországi Szövetsége több évtizedes hagyományokat követve 1993. október 17-én az OMVV nagytétényi lőterén megrendezte a magyar korong sportlövészet terén elévülhetetlen érdemeket szerzett dr. Lumnitzer Sándor Emlékversenyét. A verseny megrendezését segítette és értékes díjakkal jutalmazta az első hat helyezettet a Mavad Rt., a HUNNIA Kft., a Kettner-Pilis Kft. és a Természet és Vadászok '96 Konzorciuma.

A versenyzők 4 löpályán álló öztáblára toronykakas, skeet- és trapp- korongpályákon álltak lőállásokra.

Szoros küzdelem mellett, összesen 800 elérhető pontból a sorrend a következőképpen alakult:

I. Simon László	715 pont
II. Nagy Varga Géza	666 pont
III. Rónai Rudolf	663 pont
IV. Kövér Gyula	660 pont
V. Bezzeg József	659 pont
VI. ifj. Fehér József	659 pont

A díjakat a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság részéről Csonka Tibor, a Vadászok és Természetvédők Közép-Magyarországi Szövetsége részéről Nagy István, a Hunnia Kft. részéről ifj. Fehér József adták át.

Gál Ferenc
lőtervezető

DIPLOMATERVEZŐK SOPRONBAN

Az Erdészeti és Faipari Egyetem vadgazdálkodástani tanszékén évről évre 4-5 diplomaterv készül. A feladatokat kizárólag intézmények felkérésére, az általuk megjelölt és kidolgozni kívánt témakörben adjuk ki. Hallgatónk leggyakrabban a diplomaterv-feladat kiírása előtt már évekként, a tudományos diákköri munka keretében foglalkoznak a témával, hiszen ökológiai tárgyú feladatok kidolgozására sokszor kevés lenne a diplomaterv elkészítésére szánt egy, másfél év.

Az idén tanszékünkön négy diplomaterv készült. Ezek rövid összefoglalóját abban a reményben tesszük közzé, hogy felkelti a gyakorlati szakemberek érdeklődését akár a diplomatervezők személyét, akár a témát illetően. Tanszékünk könyvtárában évekre visszamenőleg rendelkezésre állnak az itt készült diplomatervek, bárki megtekintheti azokat.

Bicsák Zsolt feladatát a Dél-somogyi Mezőgazdasági Kombinát felkérésére adtuk ki. Témája a szarvasgazdálkodás elemzése és a fejlesztés lehetőségeinek kidolgozása a gazdaság üzemi vadászterületén. Bicsák erdőmérnök jelölt munkája első részében részletesen ismerteti a területet, elemzi annak élőhelyi és vadállomány-viszonyait. Rámutat arra, hogy 1957-től kezdődően a terület lényeges szerkezeti változásokon ment át. Növekedett az erdőterületek aránya, csökkent a rét és legelő területe.

Értékes részei a diplomatervnek a mellékletben szereplő trófeaadatok és ezek feldolgozása. A jelölt rámutat, hogy bár a szarvasallo-

mány nagysága a vizsgált időszakban többszörösére növekedett, a trófeaminőség nem romlott.

A dolgozat befejező részében közölt javaslatok mértéktartóak. Csak néhányat kiemelve: állományapasztaást javasolt a vadgazdának, ugyanakkor azonban célszerűnek tartaná, ha az erdőgazda növelné a véghasználati korból, és a fenyő helyett tölgygel erdősítene. Javaslatokat tesz a vadkárrelhárító kerítések helyes üzemeltetésére vonatkozóan is.

Buday Péter „A Lajta-Hansági Állami Tangazdaság fácángazdálkodásának vizsgálata és továbbfejlesztésének lehetőségei” címmel készített sok adattal és térképpel kiegészített diplomatervet. A munka elvégzésére a gazdaság kérte fel az al a céllal, hogy az eredményesen működő nagyvadgazdálkodás kiegészítőjeként a jövőben a régi vadászatok hagyományaihoz méltó apróvadállomány- és élőhelyi viszonyokat alakítsanak ki.

A diplomaterv részletesen foglalkozik a fácán reprodukciós biológiájával, a gazdaság fácántenyésztési lehetőségeivel, elemzi annak eredményeit, bemutatja a kibocsátó és a vadászati célú területeket.

A gazdaság természetes fácánállományának populációdinamikai, habitat-választási, táplálkozásbiológiai, a ható környezeti tényezők és élőhelyjellemzők elemzése után arra a következtetésre jutott, hogy a tenyésztés folytatása mellett a vadfácán-populációkat ökológiai módszerekkel célszerű fejleszteni. Javaslatot tesz többek között a tavaszi ivararány-szabályozásra, az erdősávok szerkezetének javítására. Véleménye szerint tisztán ökológiai

módszerekkel a fácánállomány olyan szintre fejleszthető, hogy a kereső vadászatokhoz szükséges mennyiséget biztosítani lehet.

A természetvédelemhez kapcsolódó feladatot dolgozott ki **Macsek Lajos**. A téma jellegének megfelelően a diplomaterv kidolgozására a Kiskunsági Nemzeti Park kérte fel, feladata az apaj-ürbői tűzokálomány ökológiai vizsgálata a védelem módszereinek kidolgozása céljából.

A dolgozatban a jelölt saját megfigyelései alapján elemzi a tűzok habitat-választását, értékeli a habitátokat a rendelkezésre álló táplálékforrások alapján. Az adatgyűjtéshez talajcsapdákat használt. Összehasonlította az egyes habitatok rovarvilágát feldolgozva, a csapdák tartalmának taxononkénti darabszámát, tömeg- és energiaértékeit.

Javaslati kidolgozásakor figyelembe veszi és értékeli a gazdálkodó tukahibviszonyaiban várható változásokat. Célszerűnek tartja a tűzokpopuláció teljes élőhelyének bevonását a környezetileg érzékeny területek rendszerébe, valamint a tűzokkíméleti területek kialakítását. A fészkelőhelyek védelmének kiemelkedő jelentőséget tulajdonít. Mivel a tűzok leggyakrabban a mezőgazdasági kultúrákat választja fészkelőhelyül, rossznak tartja azt, hogy a védett területek között kevés a szántó. E problémakörhöz kapcsolódik az a - Nemzeti Parkról lévén szó - merész javaslata is, hogy a varjúféléket F-2-es szuperszelektív tojások alkalmazásával gyéríteni szükséges.

A **Szabó Péter** által kidolgozott diplomaterv címe: „Különböző

vadkárrelhárító módszerek gyakorlati próbája a BEFAG Pálházi Erdészeti Igazgatósága területén”.

Vizsgálatai során a jelölt kísérleteket állított be különböző vadkárrelhárító módszerek alkalmazásával. Összehasonlította a Cervakolos vegyszeres, a kerítéses, egyedi műanyag hálós és villanypásztoros védelem hatékonyságát. Megállapította, hogy a villanypásztoros védelem a leghatékonyabb, százszázalékos védelmet nyújt, fajlagos költsége is alacsonyabb a hagyományos kerítésnél, igaz, mindkettőt folyamatosan ellenőrizni kell.

Fenyőcsemeték egyedi védelmére kiválóan talált a Cervakolt. Az elvégzett kísérlet 90 százalékos hatékonyságot mutatott ki e szerrel végzett védelem során. A műanyag hálós egyedi védelem hatékonysága bizonyult a legkisebbnek, mindössze 60 százalékos volt.

Diplomaterve javaslatai között hangsúlyozza a vadkár elleni védekezési módok együttes alkalmazásának fontosságát, különös tekintettel a biológiai védekezés jelentőségére, amely magában foglalja a vadállomány csökkentésének szükségességét is.

Reméljük, hogy e közreadott összeállítás ráirányítja vadgazdálkodóink figyelmét arra, hogy támaszkodva az erdőmérnök hallgatók ambícióira, a tanszéken felgyülemlett tapasztalatokra és eredményekre, lehetővé válik a gyakorlatban felvetődött gondok feltárása, a felmerült kérdések megválaszolása.

Dr. Náhlik András
Erdészeti és Faipari Egyetem
Vadgazdálkodástani Tanszék

Vadkárosítás fenyőállományokban

Az erdősítésekben keletkezett károkat ismerjük, hiszen azokat az erdőfelügyelőség évente kimutatja. De mi a helyzet az idősebb állományokkal, különösen a fenyvesekkel? Elhatároztam, hogy a választ egy doktori értekezés keretében belül próbálom megadni, amelyet az Erdészeti és Faipari Egyetemen nyújtottam be.

Munkám célja a fenyvesekben fellépő vadkár okainak, a kár mértékének és következményeinek meghatározása volt. Ennek érdekében a Zalai EFAG lucfenyő-, duglászfenyő- és simafenyő-állományait vizsgáltam meg. Az elemzéshez 573 erdőrészlet helyszíni vizsgálati adatait dolgoztam fel, amely 2164,7 hektár területet jelent.

A szakirodalom áttekintése után összefüggéseket kerestem az észlelt kár és az erdőrészletek egyes jellemzői között. Főbb megállapításaim a következők:

- A vizsgált fenyőállományokban fajtától függően 20-30 éves korig növekszik a vadkár, majd visszaesik.
- Az átmérő függvényében a kár lucfenyőnél 20-25 centiméter, duglászfenyőnél 16-20 centiméter és sima fenyőnél már 10-20 centiméter között éri el a maximumot.

- A károsítás független a fatermési osztálytól, de a vadeltartó képesség javulásával növekszik.
- Minél kisebb területen és minél inkább csökkenő elegyben találhatóak a vizsgált fenyőfélék, annál jobban nő a károsítás.
- Az ágfeltisztulás előrehaladásával a károsítás növekszik.
- A vizsgált erdőrészletek 82%-ában a károsítás folyamatos volt. A kár okát az alábbi öt fő ok együttes hatásában látom!

1. A túlszaporodott vadállomány.
2. Helytelen erdőgazdálkodás.
3. A vadgazdálkodás, vadászat és az erdőgazdálkodás elkülönülése.
4. Helytelen vadászati módok, túlzott zavarás.
5. Szakszerűtlen etetés.

A kár következményeit taglalva megállapítható, hogy a legnagyobb jelentősége a hántáskároknak van. Az így keletkezett sebek megnyitják az utat a törzskorhadást okozó gombák előtt. A fa minősége romlik, szélsőséges esetben a fertőzés a fa pusztulásához vezet.

Kárláncolatról ember - vad - gomba - egyéb károk sorrendben beszélhetünk. A kulcsszerepet az ember játssza, hiszen egyedül ő tudja folyamatosan befolyásolni.

Kérdés, hogy ezt mikor és hogyan teszi meg.

A károsítások gazdasági jelentőségének felismeréséhez megkísérlettem a kárérték kiszámítását a vizsgált területre. Háromféle kárbecslési eljárás eredményeit összevetve arra a következtetésre jutottam, hogy a vizsgálat idejében, 1989-ben, a Zalai EFAG veszélyeztetett területein a kárérték 50-100 millió forint közé tehető.

Fel kell ismerni, hogy a vadkárkérdés megoldását csak a fent említett okok megszüntetésével lehet elérni. Ezzel kapcsolatban az alábbiakat emelem ki:

1. A túlszaporodott vadállományt addig kell csökkenteni, amíg a károk elviselhető szintre nem csökkennek. A még elviselhető szintet javaslom az egyenes elosztású, legfeljebb 20 százalékos minőségi kárnál megjelölni.

2. Az erdőgazdálkodási munkák során törekedni kell a természetsszerű erdőgazdálkodás megvalósítására.

3. Mivel az erdő és a benne élő vad egységes életközösséget alkot, ezért a kettőt is csak együtt szabad kezelni. Ennek biztosítására legalkalmasabb a kötelezően előírt üzemterv szerinti erdő- és vadgazdálkodás. A tervezést többlépcsős

formában célszerű végrehajtani, hogy az a vad élőhelyének határaihoz, a gazdasági egységek határaihoz egyaránt igazodni tudjon, s lehetőleg az összes érintett fél érdekeinek megfeleljen. A legelső szint a konkrét erdőrészletek szintje, ahol egymással összhangban, mind az erdészeti, mind a vadgazdálkodási teendőket meg kell határozni.

4. A vadászati módok megválasztásánál a súlyponti és az időszakos vadászat megfelelő kombinációt kell alkalmazni, mindig az adott veszélyeztetett terület kívánalmai szerint. Az erdő, a vad és a velük gazdálkodók biztonsága, megóvása érdekében haladéktalanul törvényi szigorítások kellenek.

5. A takarmányozással fenntartható többletvadlétszám elméletét el kell vetni. Csak téli etetésre van szükség, rostos, szálastakarmányok felhasználásával. Az eddiginél nagyobb figyelmet kell fordítani a megfelelő helyen kialakított, megfelelő mennyiségű és szakszerűen kezelt vadföldekre.

Helytelen a vadkárkérdésért pusztán gazdasági kérdéssé egyszerűsíteni. Lehet, hogy valaki kifizeti a legmagasabb bérleti díjat és a kárt is, de a kár megmarad.

Páll Miklós
erdőmérnök, erdőfelügyelő

VIERLING

KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ KFT.

1033 Budapest, Huszti u. 21. Tel./Fax: (36-1) 118-1391

Ajánlatunk: Engedélyhez nem kötött és engedélyköteles fegyverek, sport-, vadász- és maroklöfegyverek, légfegyverek, ijátszati és vadászfelszerelések forgalmazása, szaktanácsadás.

Különleges ajánlatunk: balkezes szerkezetű fegyverek forgalmazása egyedi megrendelések teljesítése.

FEGYVERSZAKÜZLET, 1088 BUDAPEST, BRÓDY S. U. 17.

NYITVA TARTÁS: H.-Cs.: 9-17^h, P.: 9-15^h

Második vadászboltunkat nyitjuk meg szeptember 15-én, Budapest XI., Villányi út 8. szám alatt.

CONCORDE TRAVEL

SZILVESZTER CIPRUSON

FÉLPANZIÓVAL, SZILVESZTERI VACSORÁVAL

IDŐPONT: 1993. DEC. 27.-1994. JAN. 4.

RÉSZVÉTELI DÍJ: 57 100 FT/FŐ

JELENTKEZÉS: 1062, ANDRÁSSY ÚT 56.

TEL.: 153-0935, 269-5447, 269-5448; FAX: 153-0417

MINDENKINEK! MINDENT EGY HELYEN

Nagykereskedők, viszonteladók és egyéni vásárlók részére:
Sörétes és golyós vadászfegyverek ● Őnvédelmi maroklöfegyverek ● Gáz- és riasztófegyverek és ezek löszerei ● Horgász- és ruházati cikkek

KEDVEZŐ ÁRON NAGY VÁLASZTÉKBAN

Helyi műhelyünkben vállaljuk a fegyverek szakszerű javítását, bízvsgálását, belövését, távcső szerelését és hatástalanítást.

DE HOL?

AZ ARANYFÁCÁN VADÁSZ-HORGÁSZ ÁRUHÁZBAN

A KÁDÁR UTCÁBAN,
A NYUGATI PÁLYAUDVAR MELLETT.

EGY KALAPPAL!..

...KIVÁN MINDEN
KEDVES VADÁSZ TÁRSÁNAK A

HUNNIA

Vadászati és Kereskedelmi Kft.

8640 Fonyód, Vitorlás út 34.

Telefon: 85/362-222, 362-066

Telefax: 85/361-262

Telex: 22-3817

Vadászok, vadásztársaságok, figyelem!

1994-es évi vadászbiztosítások már
most megrendelhetők!

Sulyok Mátyás
biztosítási szakértő,
képviselő

Biztosító Rt.

Telefon: 227-0964

Fax: 227-1008

Lev. cím: 1775 Bp Bp. Pf. 59.

Limit Mft	Éves biztosítási díj
1	320
2	405
3	456
4	491
5	519
6	542
7	562
8	576
9	591
10	605

A „HUNO” KFT. Fűzfőgyártelep, Munkás tér 4. szám alatt, a lőszerbolt épületében vadászboltot nyitott!

LŐFEGYVEREK, VADÁSZATI FELSZERELÉSEK, RUHÁZAT ÉRTÉKESÍTÉSÉVEL, A LEGTELJESEBB SÖRÉTESLŐSZER-VÁLASZTÉKKAL, FEGYVERJAVÍTÁSSAL ÉS KÜLÖNFÉLE SZOLGÁLTATÁSSAL ÁLLUNK KEDVES MEGRENDELŐINK ÉS VÁSÁRLÓINK RENDELKEZÉSÉRE.

TOVÁBBRA IS ÉRDEMES FÜZFŐGYÁRTELEPRE
- NEM CSAK LŐSZERÉRT - UTAZNI!

TELEFONSZÁMUNK: 06-88-352-011/26-64-ES MELLÉK.

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

NAGYKERESKEDELEM
1044 Budapest, (Kölső) Váci út 40.
Tel.: 169-3293, 169-1442, 169-0137/25 m.
Fax: 169-3430

I. SZ. VADÁSZBOLT
1077 Budapest, Dohány u. 73-75.
Telefon: 142-1287

KÖZPONTI IRODA
1077 Budapest, Damjanich u. 31/B.
Telefon: 142-9121

Kínálatunk:

- vadász golyós- és sörétes fegyverek
- sörétes- és golyós löszerek
- légfegyverek és löszerek
- gázpisztolyok és löszerek (NAGY VÁLASZTÉKBAN)
- önvédelmi pisztolyok
- fegyvertartozékok
- bőrárak
- dísztárgyak, vadászati kiegészítők
- vadászruházat
- sportfelszerelések
- számszeríjak, csúzlik
- kések és bicskák (TOLEDO, HERBERTS)

Nagy választékkal és kedvező árakkal várjuk Vásárlóinkat!

4 WD SAFARI CENTER

MINDEN, AMI A TEREPJÁRÓ-AUTÓZÁSHOZ SZÜKSÉGES:

RANCHO futómű-megerősítések, lengéscsillapítók, WARN csörlők, védőrácsok, motorvédő lemezek, differenciálmű-zár, terepgumik, könnyűfém felnik, fényszóróvédő plexik minden típusra, új és használt terepjárók értékesítése és szervizelése, NISSAN terepjárók, és haszonjárművek – a pick-up-tól a kamionig – megrendelhetők. Vadászathoz speciális kiegészítők gyártása, beszerelése.

CSAK NÁLUNK: A VILÁG LEGJOBB TEREP LENGÉSCSILLAPÍTÓI

A RANCHO HUNGARY-tól
(beszereléssel is).

Vadásszon velünk Mongóliában és Chucotkán, horgászatra és speciális túrákra is lehet jelentkezni.
MAGYARORSZÁG ELSŐ SPECIÁLIS 4 WD KÖZPONTJA

1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.
Tel./fax: 122-7434

NIMRÓD
KERESKEDELMI KFT.

Központ és nagykereskedelem
1149 Budapest, Kövér Lajos u. 23. II. em.
Telefon: 163-3004, 183-1970/fax 251-4222/357, ill. 407-es mellék
Levelezési cím: 1701 Budapest, Pf. 67.

AKTUÁLIS

SZUPER MINŐSÉGŰ TÉLI VADÁSZRUHÁZAT BUDAPESTI SZAKÜZLETÜNKBEN.

KÉRJÜK KERESSEN FEL BENNÜNKET!
VÁRJUK ÖNT AZ ALÁBBI ÜZLETEINKBEN:

PÉCS, BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 3. TEL.: 72/413-904
MISKOLC, ADY E. U. 5. TEL.: 46/443-701
SZEGED, ARANY J. U. 1. TEL.: 62/312-782
GYÖNGYÖS, RÓZSA U. 2. TEL.: 37/311-898
ZALAEGERSZEG, TOMPA U. 1. TEL.: 92/313-523
MEZŐKÖVESD, DÓZSA GY. ÚT 2. TEL.: 40/312-011

MENNYI A VAGYONA?

– nyilvántartva – jelenlegi értéken – piaci forgalmi értéken
Ha ez idáig nem tudta, most saját és vadásztársasága érdekében tudnia kell!

A HUBERTUS BT. ÚJ SZOLGÁLTATÁSA!

Vállaljuk a társaságok teljes körű
vagyonértékelését:

– épületek, építmények, gépek, műszaki berendezések,
tárgyi eszköznek minősülő felszerelési tárgyak, valamint
nagyvadállomány korrekt becslése helikopterrel.

HOGY A LESRŐL NE CSAK LESSEN, DE MÉG LÖHESSEN IS! FELKÉSZÜLTEN VÁRJA A JÖVŐ VÁLTOZÁSAIT?!

Címünk: 1054 Budapest, Nádor u. 34.
Telefon: 111-9608. Tel./Fax: 131-4790

FŐNIX VADÁSZBOLT

A RIZZINI SÖRÉTES VADÁSZFEGYVEREK
KIZÁRÓLAGOS MAGYARORSZÁGI
FORGALMAZÓJA

1093 BUDAPEST, VÁMHÁZ KRT. 7. TELEFON ÉS FAX: 218-0293

SÖRÉTES ÉS GOLYÓS VADÁSZFEGYVEREK

FEGYVEREK BIZOMÁNYOSI ADÁS-VÉTELE

FEGYVERJAVÍTÁS

HATÁSTALANÍTOTT FEGYVEREK NAGY VÁLASZTÉKA

VADÁSZRUHÁZAT, LÁBBELI, KELLÉKEK

**MINDEN RIZZINI SÖRÉTES VADÁSZFEGYVER
VÁSÁRLÓJÁNAK
EGY VADÁSZMELLÉNYT ADUNK AJÁNDÉKBA**

ÖNVÉDELMI FEGYVEREK

9,3x74R-ES EXPRESS DUPLAGOLYÓS PUSKÁKRA
ELŐRENDELÉST FELVESZÜNK

**AKÁR MOST VESZ,
AKÁR ELAD,
VADHÚS ÜGYBEN
CSAK**

ÖREGLAK

8697 ÖREGLAK, TELEFON: 85-330-845, TELEX: 13-452

Eduard
Kettner

KETTNER-PILIS

Vadászati és Kereskedelmi Kft.

**FELÍVELŐ PÁLYÁN VAGYUNK.
A TOVÁBBJUTÁSHOZ KIVÁLÓ
PARTNEREKET KERESÜNK.**

**SZERZŐDÉSKÖTÉS ÁFA VISSZATÉRÍTÉSI
GARANCIÁVAL**

1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 8.
Telefon: 155-5282, 155-5246 Telefax: 155-4037

MEGNYÍLT

VADÁSZ-HORGÁSZ ÉS SPORTBOLT

VADÁSZFEGYVEREK, LŐSZEREK, TÁVCSÖVEK, SZERELÉKEK ÉS RUHÁZAT
LÉGPUSKÁK, HORGÁSZFELSZERELÉSEK
ETETŐANYAGOK, MINDENMŰ SPORTFELSZERELÉSEK

SPORTBOLT

7150 Bonyhád, Széchenyi tér 11. 4. számú üzlet (Polgármesteri Hivatal mellett)

DIANA

Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezet

DIANA TRADE KFT.

CSAK NÁLUNK:

Bizományos értékesítésre leadott sörétes és golyós vadászfegyverek újszerű állapotban, nagy választékban ● Gáz- és riasztópisztolyok, légpisztolyok, légfegyverek, hatástalanított fegyverek engedély nélkül ● Fegyverjavító műhelyünkben vállaljuk a vadászfegyverek szakszerű javítását, belövését, bevizsgálását és céltávcső szerelését, valamint fegyverek hatástalanítását ● Fegyverboltunk és műhelyünk címe: 1077 Budapest, Wesselényi u. 74. Telefon: 122-4002 ● Nagykereskedők, viszonteladók és egyéni vásárlók figyelmébe ajánljuk DISZKONT részlegünket: Budapest X., Szacsavay u. 44. Telefon: 147-2516

Mindent egy helyen a **STEFÁN KFT.-NÉL,**

Szekszárdonl 7100 Szekszárd, Kossuth Lajos u. 32. Telefon: 74/19-609

VADÁSZBOLT:

VADÁSZFEGYVEREK, ÖNVÉDELMI FEGYVEREK, LŐSZEREK, FEGYVEREK
BIZOMÁNYOSI ÁRUSÍTÁSA

TRÓFEABÍRÁLAT · FEGYVERJAVÍTÁS · BELÖVÉS · VIZSGÁZTATÁS ·
TÁVCSŐSZERELÉS

Nyitva tartás: hétköznap 8-17 óráig, szombaton: 9-12 óráig

A DEBRECENI TRÓFEA NAGYKER AJÁNLATAI:

**SÖRÉTES ÉS GOLYÓS FEGYVEREK
RÉSZLETRE!**

**SÖRÉTESLŐSZER-VÁSÁR: 14,50 FT-TÓL
NAGY TELJESÍTMÉNYŰ, FÓKUSZÁLHATÓ,
KÜLÖNLEGES VADÁSZLÁMPÁK
MEGRENDELHETŐK UTÁNVÉTTTEL!**

„Dublé” Vadászbolt, 4033 Debrecen, Budai Nagy Antal u. 175.
Tel./fax: 52/316-916
TRÓFEA Vadász- és Iparcikkbolt, 4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 3.
Tel.: 42/315-789

Terepjáró-árlista az Autószalon '93 ártájékoztatói szerint

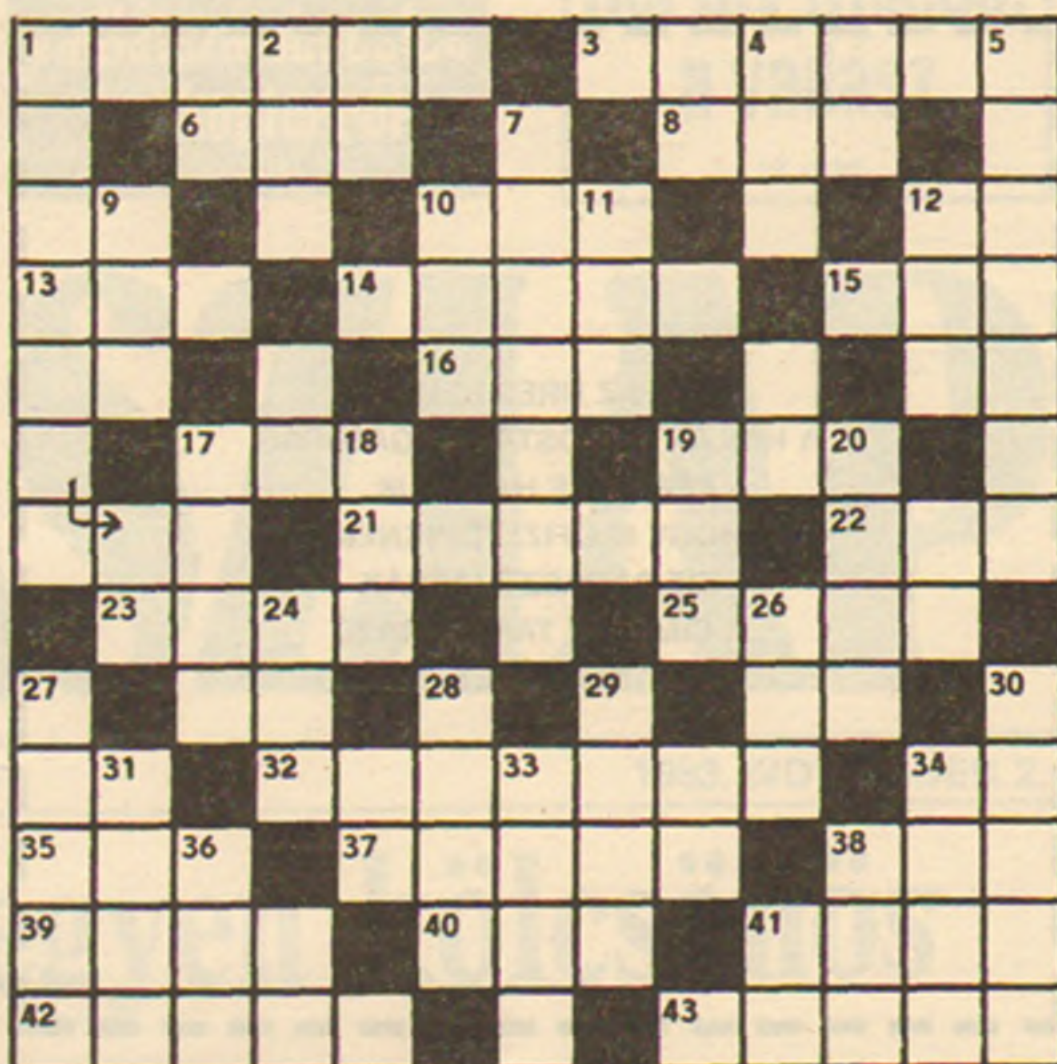
Terepjáró	Ft	Terepjáró	Ft
Suzuki Vitara	2 100 000	Range Rover	5 917 500-9 731 250
Mazda E2200 D4 x 4	2 195 000	Mercedes	10 214 125
Fiat Panda 4 x 4	1 353 800	Opel Campo	1 226 000-1 673 840 + áfa
Jeep Cherokee 2.5 l	3 450 000	Opel Frontera	2 542 700-3 291 100
Jeep Cherokee 4.0 l	4 120 000	Opel Monterey	4 072 200-4 148 500
Jeep Grand Cherokee Laredo 4.0 l	6 080 000	Mitsubishi Pajero	3 102 000-5 446 000
Jeep Wrangler	3 370 000	Mitsubishi Pajero Wagon	3 591 000-6 204 000
Chrysler Voyager	3 450 000-4 600 000	Korando	1 549 000-1 599 000 + áfa
Chrysler Grand Voyager	5 660 000-5 800 000	Korando Family	1 699 000 + áfa
Land Rover Defender 90	2 155 000-2 641 250	Nissan Terrano II	3 827 000
Land Rover Defender 110	2 485 000-3 503 750	Nissan Pick-Up	1 490 000-1 841 000 + áfa
Land Rover Discovery	3 975 000-5 368 750	Lada Niva	660 000

RECEPTEK

DÁMRAGU

Hozzávalók: 1 kg dácumb, fűszerek: só, bors, székfűbors, 1 citrom, 3 szem borókabogyó, 1 db babérlevél, 1 dl ecet, 2 dl vörösbors, 2 db mokkacukor, zsír a rántáshoz, 1-2 evőkanál liszt. A dácumbot (izlés szerinti fűszerekkel elkészített) páclében 2 napig pihentetjük, utána sós vízben félpuhára főzzük. Majd kivesszük, és

ha kihűlt, kisebb szeletekre vágjuk. Hideg vízzel leöntjük, fűszerezük, citromszeletekkel, borókabogyóval, babérlevéllel, sóval, székfűborszal, 1 dl ecettel puhára főzzük. A levét barna mártással keverjük el, vörösborral felöntjük, izlés szerint cukrozhatjuk, majd felforraljuk. Burgonyás gombóccal tálaljuk.
Dr. Nagyné Lendvay Gabriella

HIPPOLYTE TAINÉ

(1828-1893)

egyik gondolata van elrejtve a vadászattal kapcsolatban. Tainé a tizenkilencedik század második felének egyik legtermékenyebb és legtermékenyebb francia elméje volt. - Gondolata a függőleges 1., vízszintes 21., függőleges 7. sor alatt van.

VÍZSZINTES: Kétbetűsek: VÖ, TÓ, SE, LL, ZE, EA, OZ, OO.

1. Ismertebb drága- és féldrágakő. 3. Bogárféle. 6. A Felső-Duna jobb oldali mellékfolyója. 8. Kacat. 10. Van ilyen cimpora is. 13. Városi rangot kapott. 14. Megvehető. 15. Apostolok egyike. 16. Itt született Szarvas Gábor nyelvész is. 17. Hiányos lista. 19. Költemény. 22. Ipari növény. 23. Nagyváros. 25. Szabolcsi gyümölcs. 32. Hadvezér volt. 35. Horoszkópjel. 37. Két szó: tagadósó, betűt vet. 38. Útókártya. 39. Uri osztály. 40. Hőemelkedés. 41. Viszsa: becézett leánynev. 42. Ruhanyag. 43. Izraeli nagyváros.

FÜGGŐLEGES: Kétbetűsek: RI, NN, OL, YM, OS, AD, AP, EA, ON, LR, TS, IF.

2. A Laborc bal oldali mellékfolyója. 4. Füg. 5. Orasztesz-színmű hőse. 9. Idegen pénznem. 10. Ilona egyik becézése. 11. Azonos a 19. vízszintessel. 12. Edény. 17. Citál. 18. Ilyen asszony is volt. 19. Orosz folyó. 20. Női név. 24. Halfajta. 26. Női név. 27. Kártyajáték. 28. Becézett leánynev. 29. Másik leánynev. 30. Sajtféle. 31. Becézett férfinév. 33. Hón szeret. 34. Fogkrémárka. 36. Fűtőlő. 38. Vissza: parancsolója. - Beküldendők a fent említett sorok. - Beküldési határidő: nov. 30.

Mokos István

Múlt havi számunk rejtvényének helyes megfejtői: Trómann Péter tiszalóki, Molnár Pál tiszaderzsi és Kovács Kálmán kapuvári olvasónk. Gratulálunk, és nyereményüket postán küldjük el a részükre.

VADHÚSPIAC

Egyelőre csak a nagyvad vonatkozásában, de megmozdult a vadhúspiacc, és hála a felvásárló cégek kíméletlen harcának, egyre emelkednek a vadászatra jogosítottak számára kifizetett árak. Az, hogy melyik cég hová exportál, az üzleti titok, minthogy e helyütt egyetlen cég nevét sem említjük, mert ez nem a reklám helye. Az új cégek - természetesen - magasabb árakon vásárolnak, olykor 10-15-20 százalékkal is mint az éves szerződések alapján a régié. Az azonban már kétségtelen, hogy a vadhús felvásárlási ára nem érdekvédelmi, hanem szigorúan piaci téma, és az lesz a nyerő, aki jobb kondíciókat kínál, egészen addig, amíg az üzleten haszna van. Az is bizonyos, hogy az új-zélandi dömpinggel való ijesztgetés és az ezt követő árszorongás ma már nem válik be. Olyannyira nem, hogyha tartósan a jelenlegi árak

közeliében maradna a vaddisznó, a dácumb vagy a szarvas, a zárt téri tenyésztés is újra rentábilis lehet, ma már vállalkozói alapon. Természetesen a rendkívül nagy beruházási igényű kertek csak hosszabb távon adnak reményt, de több, éppen a kedvezőtlen piaci körülmények miatt főlhagyott létesítményben érdemes volna újratekinteni, ha a törzsállomány beszerzésére is volna legalább a hetvenes évekhez hasonló kínálat. Mindenesetre a múlt évben dr. Somogyvári Vilmos által elkészített és a lapunkban közzétett tanulmány alapján bizottsággal állítható, hogy az eddigieknél jobb piacutató és marketingtevékenységgel a közös piaci országokban jelentősen növelhető a részesedési arányunk, mert minden más híreszteléssel szemben az megmagyarázhatatlanul alacsony.

A Nissan Terrano II terepjáró magyarországi premierjét tartották az Autószalon '93 kiállításán a 4 WD Safari Center által épített teszt pályán. Az érdeklődők utasként kipróbálhatták, hogyan veszi az akadályokat az új Nissan terepjáró.

Képünkön a teszt pályá fénypontja, a 7,5 méter magas, 37 fokos emelkedővel és lejtővel rendelkező építmény, amelyen előre- és hátramenetben is megbízhatóan haladt a Terrano II.

FOTÓ: POLSTER

EZT AZ ÜRES HELYET
A HÍRLAP ÉS POSTAIGAZGATÓSÁG
KÉRÉSÉRE HAGYTUK,
HOGY ELŐFIZETŐINKNEK
IDE RAGASZTHASSÁK
A CÍMZÉST TARTALMAZÓ
ETIKETTET.

AZ ÉV DÁMLAPÁTJA

Október 15-én mosolygott Diána Walter Eder német vadászra a Felsőtisza EFAG ma már méltán világhírű guthi erdészetének területén, amikor a képen látható lapátok viselőjét elejtette. A rendkívüli trófea egyelőre itt marad, és a végleges pontszámát a novemberben, Abádszalókon rendezett bírálaton nemzetközi zsűri fogja megállapítani, bizonyára nem kevés vita után. Az OTB bíráta alapján jelenleg az értékek az alábbiak:

	jobb	bal	pontszám
Szárok hossza	73,0	82,0	38,75
Szemág hossza	24,5	27,0	6,44
Lapát hossza	47,0	54,0	50,65
Lapát szélessége	20,8	19,3	30,08
Rózsa körmérete	21,2	20,3	20,75
Szár alsó körmérete	11,1	11,6	22,70
Szár felső körmérete	15,3	13,9	28,33
Agancs tömege kis koponyával		4,70	9,40
Szin			2,00
Ágvégek			4,00
Tömeg, alak, szabályosság			5,00
Elégtelen terpesztés	(63 cm 81,3%)		-1,00
Hibás lapát			-0,50
Rossz lapátélek			0,00
Szabálytalanságok			-1,00
Összesen:			215,59 IP I.

A Vadászati Kulturális Egyesület a vadászati alapismeretekről összefoglaló, enciklopédikus könyv megjelentetését tervezi. A munka szerkesztésével megbízott dr. Bán István az egyes fejezetek megírására 14 fős „csapatot” kért föl: dr. Adámfi Tamást, dr. Csöre Pált, Farkas Dénest, Homonnay Zsombort, dr. Jakabházy Miklóst, Knefely Máriát, dr. Kovács Mátyást, Martin Zsófiát, dr. Nagy Domokos Imrét, dr. Nagyné Lendvai Gabriellát, dr. Palkovics Györgyöt, Sántha Antalt, Szabolcs Józsefet és dr. Szollár Istvánt. A szerkesztett kézirat október végére elkészült, és azt dr. Bán István a megbízó Vadászati Kulturális Egyesületnek átadta. Az anyag 380 gépelt oldal, amelyre az egyesület kiadót keres.

Ha nem is közelharc, de elkecseregett küzdelem folyik a Fertő tó környékén. A Fertő tavi Nemzeti Park kialakításával három vadászterületet vett üzembe kezelésbe a Nemzeti Park, miniszteri döntés alapján. Ezt az érintett társaságok megfellebbezték, amelynek a törvény szerint halasztó hatálya van. Hasonló helyzet adódott a 8/1993-as FM rendelet megjelenése után is, annak ellenére, hogy a felsorolt vízivadász területeken a védelmi zónákat augusztus 15-éig, az idény kezdetéig közzé kellett volna tenni. A legtöbb helyen – a felsoroltakon – ez vita nélkül meg is történt, a Fertő kijelölt védőzónájáról szóló döntést azonban ugyancsak megfellebbezték az érintettek. A másodfokú döntés helybenhagyta az elsőfokú határozatban szereplő határokat, az erről szóló határozatot

HÍREK HÍREK

az érintett vadászterületek a közelmúltban kapták kézhez. A szarvas, vaddisznó a védőzónán belül továbbra is vadászható. Amint azt az érintett vadászterületek jogban ugyancsak járatos szószólójától megtudtuk, ez ellen a döntés ellen is találtak jogorvoslati lehetőséget, és mert az elvett, védőzónán belüli „maghoz közelítő” belső részen sem jogerős még a tiltás, mi más tehetnek: vadászni rendületlenül. Védekezésnek „az utolsó töltenyig”, legalábbis átvitt értelemben. A víz jól vezeti a hangot, közel a határ, a túloldali, ausztriai oldalon is úgy lőnek, mint azelőtt, pedig az már nem is Közép-Kelet-Európa.

Úgy tűnik, késik a természetvédelmi törvénytervezet érdekvédelmi vitája, amelyet az idei év első felére ígértek a hivatali illetékesek lapunk hasábjain. Tardy János államtitkár sajtótájékoztatóján augusztus végére ígérte a tervezet szövegét, de a kodifikált szöveg többszöri érdeklődésünk ellenére sem érkezett meg lapzártáig. A hírek szerint a múlt hónap utolsó előtti hetében, Bátorligeten tartott értekezleten vitatta meg a parlament Környezetvédelmi Bizottsága az előterjesztett anyagot, amely után talán már ismertetőhívő válik. Számunkra ez a tervezet azért érdekes, mert csak a természetvédelmi törvény után lehet erdészeti és vadászati törvényt előterjeszteni.

Vadászszenvedélyüknél csak a csodálkozás volt nagyobb annak a két magyar vadásznak, akik jó pénzért befizettek egy afrikai szafárra. Mielőtt kiutaztak volna – ugyanis – a törvényeket tiszteletben tartva – behozatali engedélyt kértek két elefántagyr párra, amelyekre – egyebek között – jó előre befizettek egy komoly summát. Szabályos és csábos hirdetésre jelentkeztek, de a természetvédelmi hatóságok a washingtoni egyezményre való hivatkozással megtiltották az agyarak behozatalát, még akkor, amikor még meg sem lőtték azok viselőjét. Csak fokozódott a megutkózásuk a hatóság tisztviselőjének azon kérdésén, hogy vajon miért kell egy magyarnak Afrikában elefántra vadászni. Az elefántcsont kérdésére pedig már klasszikusaink – Széchenyi, Kittenberger és a többiek – elég régen válaszoltak. Úgy a maguk módján.

Csalásért, megtévesztésért perli Moszkva környéki kiserő vadászait egy amerikai fizető vendégvadász. Az történt, hogy sehogy sem sikerült a vendéggel medvét lövetni, és végszükségben a csalafinta jágerék megvettek a cirksusból egy jól megtermett barnamedvét, potom áron. A szelid jószágot elengedték, csak hogy az ominózus várva várt hajnalon az összetalálkozott az éppen arra bicikliző postással, aki ijedtében legott az árokba fordult, és kerékpárját otthagya, szélnek eredt. Nem látta ezt az

erdőből csöre töltve kilépő vendégvadász, és megcélozta a komótosan ballagó mackót. A puska azonban csaknem kiesett a vadász kezéből, mert a „Misa” fölpatant a földön fekvő kerékpárra és vidáman elkarikázott a földbe gyökerezett lábú amerikai vadász előtt.

Szeptemberi számunkban írtunk a borsónyi vadászterületek gondjáról, bajáról, ami abból fakadt, hogy minden képzeletet felülmúló „beszolgáltatási” tervekkel kellett volna teljesíteniük, annak ellenére, hogy már jócskán emelt tervekkel adtak be. A fellebbezésre másodfokon a napokban kapták meg a választ. Anélkül, hogy társaságokként lebontva közlőnének a részadatokat, az eddigiektől eltérően ésszerű kompromisszum született. Az eredeti, általuk beadott tervnél ugyan magasabb, de a szakhatósági „rálapátolásnál” jócskán alacsonyabb, és így talán már végrehajtható a létszámcsokkentés. Minden ellenkező híreszteléssel szemben – amennyiben mindazokat szakmai indokokkal alá lehet támasztani – érdemes fellebbezni, vitázni, csatározni. Ez egy serdülő demokráciában (is) így működik. Igazságát, helyességét pedig eldönti az idő, viszont a folyamatok nem válnak jövátelhetetlenné, visszafordíthatatlanná. Ez ez is valami.

Két éven belül – kormányhatározatra – Gemenc és környéke a Duna-Dráva Nemzeti Park részévé válik. Hasonló a helyzet a Szigetközben, a tervezett Duna-Szigetközi NP és a Duna-Ipoly NP esetében is, amely a Borsónyi és a Pilis hegység egy jó részét is érinti.

**INGYEN ADJUK
A LAPOT!**

minden olyan hivatásos vadásznak, akinek a vadászterülete november 30-áig csoportos tag és címjegyzéket mellékelve, tagonként 600 forintot az Agrobank 219-98629/9600-5040 számlaszámra befizet. Így önök is többszörösen jól járnak, mert nem kevesebb mint két lapszámot a vadászterület minden tagja ingyen fog megkapni. Lapunk ára ugyanis az elkerülhetetlen áremelések miatt jövőre 50 forint lesz. Egyéni előfizetőink számára is áll a kedvezmény, ha november 30-áig rózsaszínű postai utalványon feladják az éves előfizetési díjat, az 600 forintot a Vadászati Kulturális Egyesület címére: 1045 Budapest, Pf. 1209.

VADÁSZLAP
MAGYAR
MEGJELENIK HAVONKÉNT
A HÓNAP ELSŐ KEDDJÉN

Főszerkesztő: Csekő Sándor · Felelős szerkesztő: Homonnay Zsombor · Tervezőszerkesztő: Kun Gábor · Fotóriporter: Polster Gabriella · Szerkesztőségi titkárnő: Vasilouli Angéla · A szerkesztőség levelezési címe: 1245 Budapest Pf. 1209 · Kiadja a Vadászati Kulturális Egyesület · Felelős kiadó: Dr. Borzsák Benő úv. igazgató · A szerkesztőség és a kiadó címe: 1054 Budapest V., Honvéd u. & IV. em. 3. Telefon: 131-1631. Telefon és fax: 131-4368 · Terjeszti a kiadó és a Magyar Posta. A Magyar VADÁSZLAP előfizethető rózsaszínű postautalványon a szerkesztőség levelezési címén vagy átutalással az AGROBANK-nál vezetett 219-98629/9600-5040 számú számlára.

Az előfizetési díj 1994-re 600 Ft.

ISSN 1215-6159

Athenaeum Nyomda Rt.
93 0585
Felelős vezető:
Vida József
vezéregazgató